

N:o 6.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 2 juni 1908.
— — — — Andra Kammaren den 2 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen angående regleringen af utgifterna under riksstatens sjätte hufvudtitel, innefattande anslagen till civildepartementet.

(Statsutskottets utlåtanden n:is 7, 12, 27, 28, 30, 80, 81, 90, 117, 166, 178, och 186 samt memorial n:is 29, 110, 148, 149 och 189 äfvensom särskilda utskottets (n:o 2) utlåtande n:o 1).

Till Konungen.

I afseende å regleringen af utgifterna under riksstatens sjätte hufvudtitel, innefattande anslagen till civildepartementet, får Riksdagen för Eders Kungl. Maj:t anmäla följande beslut.

Bih. till Riksd. Prot. 1908. 10 Saml. 1 Afd. 1 Band. 6 Häft. (N:o 6.) 1

Ordinarie anslag.

Statsministern, lönefyllnad.

1:o) I den till Riksdagen den 14 januari 1908 aflåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behof har Eders Kungl. Maj:t i punkten 1 under sjätte hufvudtiteln föreslagit Riksdagen medgifva, att af det under sjätte hufvudtiteln till lönefyllnad åt statsministern uppförda förslagsanslag af högst 6,500 kronor, statsministern måtte äga att, utöfver den lön honom såsom ledamot af statsrådet eljest tillkomme, uppbära fyllnad, så att hans aflöning i dess helhet komme att uppgå till 21,500 kronor.

Riksdagen, som enligt hvad under punkt 2 här nedan omförmäles, höjt lönen för en hvar af de tre statsråden utan departement från 12,000 kronor till 15,000 kronor och som finner det skäligt, att statsministerns lön, för närvarande utgående med 18,500 kronor, fortfarande må kunna uppgå till ett belopp, som med 6,500 kronor öfverstiger de konsultativa statsrådets löner, har alltså medgifvit, att af det under sjätte hufvudtiteln till lönefyllnad åt statsministern uppförda förslagsanslag af högst 6,500 kronor, statsministern må äga att, utöfver den lön honom såsom ledamot af statsrådet eljest tillkommer, uppbära fyllnad, så att hans aflöning i dess helhet kommer att uppgå till 21,500 kronor.

Statsråden utan departement.

2:o) Eders Kungl. Maj:t har vidare föreslagit Riksdagen att höja lönen för en hvar af de tre statsråden utan departement till 15,000 kronor samt i följd däraf öka anslaget till dessa statsråd, nu 36,000 kronor, med 9,000 kronor till 45,000 kronor.

Med hänsyn till hvad af departementschefen till det statsverks-

propositionen bilagda statsrådsprotokollet öfver civilärenden för den 13 januari 1908 uttalats angående den af 1907 års Riksdag beslutade förhöjningen af justitierådens löner från 10,000 kronor till 13,000 kronor, har Riksdagen funnit den nu föreslagna löneförhöjningen för de konsultativa statsråden vara befogad, hvadan Riksdagen höjt lönen för en hvar af de tre statsråden utan departement till 15,000 kronor samt i följd däraf ökat anslaget till dessa statsråd, nu 36,000 kronor, till 45,000 kronor eller med 9,000 kronor.

Civildepartementets afdelning af Kungl. Maj:ts kansli.

3:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att höja det i staten för civildepartementets afdelning af Eders Kungl. Maj:ts kansli upptagna anslag till arfvode åt en expeditionschef från dess nuvarande belopp, 7,500 kronor, med 2,100 kronor till 9,600 kronor, däraf 3,000 kronor skola anses motsvara tjänstgöringspenningar.

Ehuruväl 1907 års Riksdag, under hänvisning till att en allmän lönereglering för ämbets- och tjänstemännen inom Eders Kungl. Maj:ts kansli under den närmaste framtiden torde vara att emotse, afslog ett af enskild motionär då väckt förslag af enahanda innehåll som det nu förevarande, anser dock Riksdagen, att sedan, på sätt af chefen för justitiedepartementet till statsrådsprotokollet öfver justitieärenden den 13 januari 1908 erinrats, genom de vid samma Riksdag antagna nya lönestaterna för statskontoret och arméförvaltningen begynnelseaflöningarne för ledamöterna i dylika centrala ämbetsverk bestämts till 8,100 kronor, en förbättring i expeditionschefernas äfven i och för sig efter nuvarande förhållanden allt för knappt tillmätta aflöning icke längre bör uppskjutas. Med afseende å den nu föreslagna åtgärdens provisoriska beskaffenhet har Riksdagen dock icke ansett arfvodena för expeditionscheferna böra sättas så höga som de af Eders Kungl. Maj:t föreslagna och föreställer sig, att de lämpligen kunna bestämmas till 9,000 kronor, hvarigenom i allt fall dessa ämbetsmän skulle beredas den afsevärda inkomstförhöjningen af 1,500 kronor; och torde af arfvodet samma belopp, som af Eders Kungl. Maj:t föreslagits, eller 3,000 kronor, anses motsvara tjänstgöringspenningar.

Riksdagen får alltså anmäla, att Riksdagen höjt det i staten för civildepartementets afdelning af Eders Kungl. Maj:ts kansli upptagna anslag till arfvode åt en expeditionschef från dess nuvarande belopp, 7,500 kronor, till 9,000 kronor eller med 1,500 kronor, af hvilket arfvode 3,000 kronor skola anses motsvara tjänstgöringspenningar.

4:o) Eders Kungl. Maj:t har vidare föreslagit Riksdagen att det i staten för civildepartementets afdelning af Eders Kungl. Maj:ts kansli upptagna anslag till amanuenser, vikariatsersättning och renskrifning m. m. måtte från dess nuvarande belopp, 30,100 kronor, höjas till 46,000 kronor eller med 15,900 kronor.

Utgifterna å ifrågavarande anslag hafva, enligt ofvanberörda statsrådsprotokoll öfver civilärenden, under år 1907 uppgått till följande belopp:

Amanuensarfvoden	kr. 16,200: —
Vikariatsersättningar	» 4,882: 32
Gratifikationer	» 7,442: —
Renskrift och kvinnliga biträden	» 8,475: 68
	<hr/>
	Summa kr. 37,000: —

hvidan alltså uppstått en brist i anslaget af 6,900 kronor.

Den föreslagna förhöjningen i anslaget, 15,900 kronor, är afsedd att disponeras på följande sätt:

till förhöjning i amanuensarfvodena	kronor 5,000: —
» gratifikationer	» 2,500: —
» renskrift	» 1,500: —
hvertill kommer ett belopp motsvarande ofvanberörda brist i det nu utgående anslaget	» 6,900: —
	<hr/>
	Summa kronor 15,900: —

Beträffande amanuensarfvodena utgöras dessa för närvarande af tio å 1,500 kronor hvardera och ett å 1,200 kronor. Den föreslagna förhöjningen i arfvodena afser, att dessa i allmänhet skulle komma att utgå med 2,000 kronor samt i ett eller annat undantagsfall, såsom vid vederbörandes mer än vanligt långa tjänstetid och trängna tjänstgöring

inom departementet, med ett något högre belopp än 2,000 kronor; och har Riksdagen, med hänsyn till hvad i ärendet blifvit upplyst angående amanuensernas dagliga arbetstid för departementets räkning, i regeln öfverstigande fyra timmar, funnit den sålunda föreslagna arfvodesförhöjningen i det hela icke större än hvad af omständigheterna under nuvarande förhållanden påkallas.

Likaledes har Riksdagen ej haft något att erinra mot det belopp af 2,500 kronor, som afsetts till beredande af något förhöjda gratifikation-er åt de oafönade amanuenserna, hvilka hittills fått åtnöjas med en ersättning, som, beräknad efter arbetstimme, uppgått till högst 60 öre i timmen.

Vidkommande det för de ökade renskrifningskostnaderna beräknade beloppet 1,500 kronor, har Riksdagen, då en höjning af de för berörda ändamål afsedda medlen synes af behovet påkallad, ej heller i denna del velat motsätta sig den ifrågasatta anslagsförhöjningen. Då Riksdagen emellertid icke kunnat undgå att fästa uppmärksamheten vid den starka och oafbrutna stegringstendens, som renskrifningskostnaderna inom såväl Eders Kungl. Maj:ts kansli som de centrala ämbetsverken utvisa, har Riksdagen icke velat underlåta att i detta sammanhang uttala önskvärdheten af att ifrågavarande kostnader må för framtiden i möjligaste mån begränsas; och föreställer sig Riksdagen, att en väsentlig besparing i förevarande hänseende kan åstadkommas ej mindre genom de utgående expeditionernas affattande i så kort och enkel form som möjligt än äfven genom användande vid utskrifternas verkställande af skrifmaskin i största möjliga utsträckning.

Om än Riksdagen sålunda icke velat motsätta sig beviljandet af medel till bestridande af här ofvan omförmälda utgifter, har Riksdagen likväl icke ansett lämpligt att, då lönereglering för Eders Kungl. Maj:ts kansli inom en nära framtid torde komma att äga rum och frågan, i hvilken utsträckning extra arbetskraft bör inom departementen användas samt hvilken ersättning som bör densamma beredas, i sammanhang härmed lä-
rer komma under ompröfning, nu ifrågavarande belopp uppföres å ordinarie stat, utan torde detsamma, i afbidan på att berörda frågor vinna sin lösning, endast böra beviljas på extra stat.

Riksdagen har alltså, i anledning af Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, till förhöjning af de inom civildepartementets afdelning af Eders Kungl. Maj:ts kansli anställda amanuensernas arfvoden m. m., på extra stat för år 1909 anvisat ett belopp af 15,900 kronor.

På grund af Riksdagens under punkt 3 omförmälda beslut har an-

slaget till civildepartementets afdelning af Eders Kungl. Maj:ts kansli i sin helhet ökats från 91,800 kronor med 1,500 kronor till 93,300 kronor.

Öfverståthållarämbetet.

5:o) Eders Kungl. Maj:t har vidare föreslagit Riksdagen att höja det å öfverståthållarämbetets stat uppförda anslaget till hyresersättning för öfverståthållarämbetets kanslis ämbetslokal från 3,000 kronor till 11,600 kronor eller med 8,600 kronor.

Öfverståthållarämbetets kanslis ämbetslokal är för närvarande, såsom af statsrådsprotokollet framgår, inrymd i den Stockholms stad tillhöriga fastigheten n:o 4 vid Myntgatan mot en årlig hyra af 3,000 kronor. Då emellertid fråga uppstått om annan användning af denna fastighet, har förslag väckts om förläggande af kanslilokalerna till den likaledes staden tillhöriga fastigheten n:o 6 i kvarteret Pegasus med adressnummer 6 vid Slottsbacken, hvilken fastighet enligt stadsfullmäktiges beslut skall ombyggas för inrymmande i densamma af lokaler för åtskilliga kommunala institutioner. För beredande af lokaler jämväl för öfverståthållarämbetets kansli fordras nu af staden en årlig hyresersättning af 11,600 kronor. Då Riksdagen af den i ärendet förebragta utredningen funnit det framgå, att de nuvarande kanslilokalerna äro allt för trånga och att ökad utrymme förr eller senare måste för kansliet beredas samt de föreslagna nya lokalerna, såvidt Riksdagen kunnat därom bilda sig ett omdöme, synas lämpliga och ändamålsenliga, har Riksdagen ej haft något att erinra emot den sålunda ifrågasatta förflyttningen. Det lär nämligen otvifvelaktigt åligga staten att bestrida kostnaderna för de af öfverståthållarämbetets lokaler, som äro afsedda för ämbetets verksamhet som statsinstitution, och då, såvidt Riksdagen kunnat inhämta, endast dylika lokaler äro med det föreliggande förslaget afsedda, har Riksdagen ej heller ur denna synpunkt något att mot densamma erinra. Beträffande det ifrågasatta hyresbeloppet, 11,600 kronor, synes detta visserligen väl högt, särskildt i jämförelse med den för närvarande utgående hyran, 3,000 kronor, men har Riksdagen likväl, med hänsyn å ena sidan därtill, att sistnämnda belopp efter nuvarande hyresförhållanden i hufvudstaden lär få anses ganska lågt och å andra sidan till såväl de stora förmåner i afseende å utrymme och bekvämlighet, som de nya lokalerna erbjuda, som ock därtill att i den begärda

hyran ingå kostnaderna för lokalernas uppvärmning, ansett sig böra bifalla förslaget jämväl i denna del.

Riksdagen har alltså höjt det å öfverståthållarämbetets stat uppförda anslaget till hyresersättning för öfverståthållarämbetets kanslis ämbetslokal från 3,000 kronor till 11,600 kronor, eller med 8,600 kronor.

Genom detta beslut har anslaget till öfverståthållarämbetet höjts från 87,422 kronor till 96,022 kronor.

Landsstaterna i länen.

6:o) I en till Riksdagen den 21 februari 1908 aflåten proposition (n:o 71) har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande af bifogadt utdrag af statsrådsprotokollet öfver civilärenden, föreslagit Riksdagen

1:o) att medgifva, att länsstyrelsernas kassarörelse skall från den 1 januari 1909 öfverflyttas på riksbankens skilda kontor i residensstäderna, samt att Eders Kungl. Maj:t, efter öfverenskommelse med fullmäktige i riksbanken, må meddela de bestämmelser, som i afseende härå må finnas erforderliga;

2:o) att godkänna följande aflöningsstat och öfvergångsstat för landsstaterna att tillämpas från och med år 1909:

Aflöningsstat.

	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Orts-tillägg.	Förvaltningsbidrag.	Summa kr.	Anmärkingar.
Landssekreterare och landskamrerare:						
<i>i första klassens län:</i>						
Malmöhus samt Göteborgs och Bohus.						
1 tjänsteman.....	5,000	2,900	300	—	8,200	} Efter 5 år kan lönen höjas med 600 kr.
3 tjänstemän.....	15,000	8,700	900	—	24,600	
Transport	20,000	11,600	1,200	—	32,800	

	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Orts-tillägg.	Förvaltningsbidrag.	Summa kr.	Anmärkingar.	
Transport	20,000	11,600	1,200	—	32,800		
<i>i andra klassens län:</i>							
Östergötlands, Jönköpings, Kalmar, Kristianstads, Älfsborgs, Skaraborgs, Värmlands, Örebro, Kopparbergs, Gäfleborgs, Västernorrlands, Stockholms, Södermanlands, Kronobergs, Västerbottens och Norrbottens.							
1 tjänsteman (Stockholm)	5,000	2,500	600	—	8,100	} Efter 5 år kan lönen höjas med 600 kr.	
1 " "	5,000	2,500	600	—	8,100		
1 " (Umeå och Luleå)	5,000	2,500	300	—	7,800		
3 tjänstemän " " "	15,000	7,500	900	—	23,400		
1 tjänsteman (öfriga residensstäder)	5,000	2,500	—	—	7,500		
25 tjänstemän (öfriga residensstäder)	125,000	62,500	—	—	187,500		
<i>i tredje klassens län:</i>							
Upsala, Blekinge, Gottlands, Hallands, Västmanlands och Jämtlands							
1 tjänsteman (Östersund)	5,000	2,100	300	—	7,400		} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kr. och efter ytterligare 5 år med likaledes 500 kr.
1 " "	5,000	2,100	300	—	7,400		
1 " (öfriga residensstäder)	5,000	2,100	—	—	7,100		
9 tjänstemän (öfriga residensstäder)	45,000	18,900	—	—	63,900		
Länsnotarier och länsbokhållare:							
<i>i första klassens län:</i>							
1 tjänsteman	2,200	1,600	150	—	3,950	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kr. och efter ytterligare 5 år med likaledes 500 kr.	
3 tjänstemän	6,600	4,800	450	—	11,850		
Transport	248,800	123,200	4,800	—	376,800		

	Lön.	Tjänstgöringspennin- gar.	Orts- tillägg.	Förvalt- nings- bidrag.	Summa kr.	Anmärkingar.	
Transport	248,800	123,200	4,800	—	376,800		
<i>i andra klassens län:</i>							
1 tjänsteman (Stockholm)	2,200	1,500	300	—	4,000	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kr. och efter ytterligare 5 år med likaledes 500 kr.	
1 " "	2,200	1,500	300	—	4,000		
1 " (Umeå och Luleå)	2,200	1,500	150	—	3,850		
3 tjänstemän " " "	6,600	4,500	450	—	11,550		
1 tjänsteman (öfriga residens- städer)	2,200	1,500	—	—	3,700		
25 tjänstemän (öfriga residens- städer)	55,000	37,500	—	—	92,500		
<i>i tredje klassens län:</i>							
1 tjänsteman (Östersund)	2,200	1,400	150	—	3,750		
1 " "	2,200	1,400	150	—	3,750		
1 " (öfriga residens- städer)	2,200	1,400	—	—	3,600		
9 tjänstemän (öfriga residens- städer)	19,800	12,600	—	—	32,400		
2:dra och 3:dje länsnotarier och länsbokhållare:							
1 tjänsteman	2,000	1,200	—	—	3,200	Efter 5 år kan lönen höjas med 300 kr., efter ytterligare 5 år med likaledes 300 kr. och efter ytter- ligare 5 år med lika- ledes 300 kr.	
21 tjänstemän	42,000	25,200	—	—	67,200		
Landskanslistor och lands- kontorlistor:							
1 tjänsteman (Stockholm)	1,200	800	200	—	2,200	Efter 5 år kan lönen höjas med 300 kr., efter ytterligare 5 år med likaledes 300 kr. och efter ytter- ligare 5 år med lika- ledes 300 kr.	
3 tjänstemän "	3,600	2,400	600	—	6,600		
1 tjänsteman (Malmö, Göteborg, Östersund, Umeå och Luleå)	1,200	800	100	—	2,100		
27 tjänstemän (Malmö, Göteborg, Östersund, Umeå och Luleå)	32,400	21,600	2,700	—	56,700		
Transport	428,000	240,000	9,900	—	677,900		

	Lön.	Tjänstgöringspennin- gar.	Orts- tillägg.	Förvalt- nings- bidrag.	Summa kr.	Anmärkingar.
Transport	428,000	240,000	9,900	—	677,900	
1 tjänsteman (öfriga residens- städer)	1,200	800	—	—	2,000	Efter 5 år kan lönen höjas med 300 kr., efter ytterligare 5 år med likaledes 300 kr. och efter ytter- ligare 5 år med lika- ledes 300 kr.
75 tjänstemän (öfriga residens- städer)	90,000	60,000	—	—	150,000	
Vaktmästare:						
1 vaktmästare (Stockholm)	700	350	150	—	1,200	Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kro- nor.
1 " "	700	350	150	—	1,200	
1 " (Malmö, Göte- borg, Östersund, Umeå och Luleå)	700	350	75	—	1,125	
10 " (Malmö, Göte- borg, Östersund, Umeå och Luleå)	7,000	3,500	750	—	11,250	
1 " (öfriga residens- städer)	700	350	—	—	1,050	
35 " (öfriga residens- städer)	24,500	12,250	—	—	36,750	
Kronofogdar:						
1 tjänsteman (Jämtlands, Vä- sterbottens och Norrbottens län)	3,200	1,500	200	300	5,200	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kr. och efter ytterligare 5 år med likaledes 500 kr.
12 tjänstemän (Jämtlands, Vä- sterbottens och Norrbottens län)	38,400	18,000	2,400	3,600	62,400	
1 tjänsteman (öfriga län)	3,200	1,500	—	300	5,000	
94 tjänstemän " "	300,800	141,000	—	28,200	470,000	
med tillägg å förvaltningsbidra- get af 200 kr. för fögderi med 30,000 intill 40,000 inv., af ytterligare 200 kr. för fögderi						
Transport	899,100	479,950	13,625	32,400	1,425,075	

	Lön.	Tjänstgöringspennningar.	Orts-tillägg.	Förvaltningsbidrag.	Summa kr.	Anmärkingar.
Transport med 40,000 intill 50,000 inv.o.s.v. med 200 kr. för hvarje 10,000 tal af folkmängden, förslagsvis	899,100	479,950	13,625	32,400	1,425,075	
	—	—	—	27,200	27,200	
Häradsskrifvare:						
1 tjänsteman (Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län)	2,200	1,000	200	—	3,400	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kr. och efter ytterligare 5 år med likaledes 500 kr.
11 tjänstemän (Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län)	24,200	11,000	2,200	—	37,400	
1 tjänsteman (öfriga län)	2,200	1,000	—	—	3,200	
94 tjänstemän " "	206,800	94,000	—	—	300,800	
hvertill kommer förvaltningsbidrag med 150 kr. för hvarje fullt 5,000-tal af folkmängden i tjänstedistriktet, förslagsvis	—	—	—	113,550	113,550	
Länsmän:						
1 tjänsteman (Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län)	1,500	1,000	200	300	3,000	} Efter 5 år kan lönen höjas med 300 kr. och efter ytterligare 5 år med likaledes 300 kr.
67 tjänstemän (Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län)	100,500	67,000	13,400	20,100	201,000	
1 tjänsteman (öfriga län)	1,500	1,000	—	300	2,800	
418 tjänstemän " "	627,000	418,000	—	125,400	1,170,400	
Summa	1,865,000	1,073,950	29,625	319,250	3,287,825	

Öfvergångsstat.

	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Orts-tillägg.	Förvaltningsbidrag.	Summa kr.	Anmärkingar.
20 landtränmästare	50,000	25,600	—	—	75,600	
12 kronofogdar *)	38,400	18,000	—	3,600	60,000	
12 häradsskrifvare *)	26,400	12,000	—	—	38,400	
30 länsmän	45,000	30,000	400	9,000	84,400	
hvertill kommer rörligt förvaltningsbidrag åt 12 kronofogdar och åt 12 häradsskrifvare**)						
Summa	159,800	85,600	400	12,600	258,400	

3:o) att — med undantag för landtränmästarne — godkänna följande villkor och bestämmelser för åtnjutande af de i staten upptagna aflöningsförmåner, nämligen:

att innehafvare af ordinarie befattning vid landsstaten skall vara underkastad såväl den vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet och jämkning i åligganden som ock den reglering af tjänstgöringsområde, som kan varda föreskrifven;

att med ordinarie befattning vid landsstaten icke må förenas annan tjänst å rikets eller Riksdagens stat och med landssekreterar- eller landskamrerartjänst, ej heller befattning å kommuns stat;

att med ordinarie befattning vid landsstaten icke heller må förenas vare sig uppdrag såsom ordförande eller ledamot i styrelse för verk eller bolag, som är med Eders Kungl. Maj:ts oktroj försedt eller blifvit såsom aktiebolag registrerad, eller befattning såsom tjänsteman i sådant verk eller bolag eller annan tjänstebefattning af hvad slag som helst, såframt ej, hvad angår landssekreterare och landskamrerare, Eders Kungl. Maj:t och, hvad angår innehafvare af annan befattning, Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande, uppå därom gjord framställning och efter pröfning, att ifrågavarande uppdrag eller tjänstebefattning ej må anses inverka hinderligt för tjänstgöringen vid landsstaten, finner uppdraget eller tjänstebefattningen kunna få tills vidare mottagas och behållas;

att tjänstgöringspenningar få uppbäras endast för den tid, befattningsinnehafvare verkligen tjänstgjort eller åtnjutit semester, men för

*) Inberäknad en tjänsteman på Öland, hvars befattning enligt tidigare beslut förklarats skola indragas.

***) hvilket inbegripes i det uti aflöningsstaten för ändamålet upptagna belopp.

den tid, han eljest varit från tjänstgöring befriad, skola utgå till den som uppehållit befattningen;

att den med häradskrifvartjänst förenade förmån af debetsedelslösen skall tillfalla den, som under ordinarie tjänst innehafvares tjänstledighet förrättat debiteringen och utfärdat debetsedlarna, dock att, därest skilda personer därmed tagit befattning och öfverenskommelse dem emellan ej träffas, fördelning af ifrågavarande debetsedelslösen skall verkställas af Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande;

att den, som af sjukdom hindras att förrätta sin befattning, äger uppbära hela lönen, jämte ortstillägg, där sådant förekommer, men att den, som undfår ledighet för svag hälsas vårdande, enskilda angelägenheter eller särskilda uppdrag eller i behörig ordning afstänges från tjänstgöring eller eljest är lagligen förhindrad att sköta befattningen, kan förpliktas att under ledigheten utöfver sina tjänstgöringspenningar afstå så mycket af lönen eller ortstillägget, som för befattningens uppehållande erfordras eller eljest pröfvas skäligt;

att aflöning ej må utgå till tjänsteman eller betjänt för den tid, hvarunder han afhållit sig från tjänstgöring utan att hafva i vederbörlig ordning erhållit tjänstledighet eller kunnat styrka giltigt förfall;

att därest tjänsteman eller betjänt varder afstängd från tjänstgöring eller i häkte tagen, den del af hans aflöning, som icke af Konungens befallningshafvande pröfvas böra användas till befattningens uppehållande, skall under tiden innehållas, såvida ej Konungens befallningshafvande finner skäligt låta honom uppbära något däraf;

att, därest förhöjning af lönen efter viss tids fortsatt innehafvande af samma tjänst är i stat medgifven, tidpunkten

för första förhöjningen bestämmas att inträda efter fem år, under villkor att innehafvaren under mer än fyra femtedelar af den tjänstetid, som erfordras för att vinna nämnda förhöjning, med godt vitsord bestridt sin egen eller, på grund af förordnande, annan statens tjänst eller fullgjort annat offentligt uppdrag, dock att härvid icke må föras honom till last den tid, han åtnjutit semester, och

för andra förhöjningen, om sådan äger rum, efter ytterligare fem år, på samma villkor, samt

för tredje förhöjningen, därest sådan kan ske, efter än ytterligare fem år, äfvenledes på samma villkor,

under iakttagande *dels* hvad hvar och en af omförmälda löneförhöjningar angår, att den högre aflöningen ej får tillträdas förr än vid början af kalenderåret näst efter det, hvarunder den stadgade tjänstetidern blifvit uppnådd, och *dels* att löntagare därvid tillgodoräknas

den tid, som före den nya aflöningsstatens trädande i kraft förflutit från hans tillträde till befattningen på grund af vare sig fullmakt eller konstitutorial eller förordnande i följd af frågan om reglering af löneförhållandena m. m. vid landsstaten;

att likväl löntagare, som, då han intjänat stadgad tid för erhållande af löneförhöjning, redan uppnått den lefnads- och tjänsteålder, som berättigar honom till pension, icke må samma förhöjning tillträda;

att semester må, när sådant kan ske utan hinder för göromålens behöriga gång, åtnjutas af landssekreterare och landskamrerare enhvar under en och en half månad samt af öfriga tjänstemän vid länsstyrelserna enhvar under en månad årligen;

att länsman, som har boställe sig anslaget, skall vara där bosatt, såvida icke Eders Kungl. Maj:t finner skäligt annorlunda medgifva;

att vid afgang från tjänsten till följd af afskedstagande, entledigande eller dödsfall själfva lönen äfvensom ortstillägget utgår till månadens slut;

att i fråga om skyldighet att från tjänsten afgå äfvensom i fråga om rätt till pension skall gälla hvad i särskild lag angående civila tjänst innehafvares rätt till pension är vid tiden för den nya lönestatens ikraftträdande eller, såvidt angår innehafvare af befattning, som där-efter tillträdes, vid tillträdet till befattningen stadgad;

att den, som tillträder den nya aflöningsstaten, skall vara skyldig underkasta sig, efter Kungl. Maj:ts bestämmande, upphörande af eller minskning i extra inkomster, som kunna åtfölja tjänstebefattning eller utgå för bestyr i sammanhang därmed;

4:o) att förklara

ej mindre att enhvar, som med eller efter 1909 års ingång tillträder i aflöningsstaten upptagen befattning vid landsstaten, skall vara pliktig att underkasta sig nu omförmälda villkor och bestämmelser; samt

att de förutvarande innehafvare af dylika befattningar, hvilka icke före den 1 november 1908 anmäla att de vilja underkasta sig den nya aflöningsstaten samt nyssnämnda villkor och bestämmelser, och som icke lagligen kunna därtill förbindas, skola varda bibehållna vid dem dittills tillkommande aflöningsförmåner äfvensom, i den mån ej annat föranledes af bestämmelserna i förenämnda lag, vid den rätt till pension, som dittills tillkommit dem;

5:o) att för beredande af tillgång till arfvode åt extra länsnotarier och öfriga extra biträden hos länsstyrelserna samt till vikariatsersättning under semester för därtill berättigade tjänstemän anvisa på ordinarie stat ett reservationsanslag af 193,000 kronor med rätt för Eders Kungl. Maj:t

att af detta anslag redan år 1908 använda 15,000 kronor till ökning af arfvodena åt de extra biträdena vid de länsstyrelser, där sådan ökning finnes vara mest behöflig, samt med förklarande att efter indragning af landtränmästaretjänst Eders Kungl. Maj:ts vederbörande befallningshafvande skall äga att uppbära samt mot redovisning och med besparing af anslag från nyssnämnda reservationsanslag, på sätt Eders Kungl. Maj:t kan finna godt stadga, till extra biträdens aflöning använda de den indragna tjänsten tillhörande provisioner.

Vid bifall till hvad under punkterna 2:o) och 5:o) här ofvan föreslagits skulle det ordinarie anslaget till landsstaterna i länen kr. 2,739,350: — hvilket med afdrag för beloppet af landshöfdingarnas

aflöning	»	318,500: —
nu utgör		kr. 2,420,850: —
däraf 150,000 kr., reservationsanslag, komma att höjas		
med	»	1,318,375: —
eller till		kr. 3,739,225: —
däraf 193,000 kronor reservationsanslag och 140,750 kronor förslagsanslag.		

Vidare har Eders Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen

dels att för juridiskt biträde åt de svenska lapparna i Norge samt till lappfogdar och lappförmän äfvensom ordningsmän inom lappbyarna på extra stat för år 1909 anvisa 20,500 kronor,

dels ock att likaledes på extra stat för år 1909 ställa till Eders Kungl. Maj:ts förfogande ett förslagsanslag af 350,000 kronor att, hufvudsakligen under de i bifogade protokoll angifna villkor för åtnjutande af bidrag från anslaget, användas till aflöning och underhåll af särskild polisstyrka på landet, där sådan kan af förhållandena påkallas under medgifvande tillika, *dels* att af detta anslag ett belopp af 10,000 kronor må i län, där länsdetektiv ej anställt, användas till åtgärder i särskilda fall för gröfre brotts upptäckande och förbrytares efterspanande och gripande, *dels* att Eders Kungl. Maj:t må af anslaget använda lämpligt belopp till årsarfvode åt en polistjänsteman, som förordnas att inom civildepartementet biträda ej mindre vid uppläggning och förande af register öfver den polisstyrka, som kan komma att ur vissa städers poliskårer ställas till länsstyrelsernas förfogande för beredande af polis-skydd vid oroligheter å rikets landsbygd, än ock vid beredning inom departementet af frågor om samma polisstyrkas användning i förekommande fall, *dels ock* att Eders Kungl. Maj:t må af detta anslag redan

för år 1908 använda ett belopp af 10,000 kronor för det med anslaget afsedda ändamål.

I sammanhang med Eders Kungl. Maj:ts förenämnda proposition har Riksdagen till behandling förehåft åtskilliga inom Riksdagen väckta motioner, däri föreslagits, bland annat,

dels att Riksdagen, vid godkännande af ny lönestat för kronofogdar och länsmän, måtte i afseende å den nämnda tjänstemän tillkommande ersättning för polisresor besluta, *dels* att ersättning till kronofogde för sådana resor, som omförmälas i kungl. kungörelsen den 17 juni 1904, icke må vidare utgå; *dels* att dylik ersättning till länsman skall antingen begränsas till resor för *grofve* brotts upptäckande samt förbrytares efterspanande och gripande eller ock inskränkas till att omfatta allenast reseersättning i öfverensstämmelse med kungl. kungörelsen den 22 september 1899; och *dels* att den i nyssnämnda författning stadgade rätt till ersättning för särskild utgift, som kronofogde eller länsman måst vidkännas, måtte angifvas till att omfatta allenast sådan utgift, som för behörigt verkställande af i författningen omförmäld åtgärd, undersökning eller utredning varit *oundgängligen* nödig,

dels att såväl Stockholms länsstyrelse som lämpligt antal af de under samma styrelse lydande tjänstemän måtte sättas på extra stat,

dels ock att Riksdagen vid eventuellt antagande af Eders Kungl. Maj:ts proposition angående lönerreglering för landsstaterna i länen m. m. måtte vidtaga erforderlig ändring i fråga om de för åtnjutande af de i staten upptagna aflöningsförmåner föreslagna villkor och bestämmelser till förekommande däraf att en andre eller tredje länsnotarie eller länsbokhållare, som intjänat ålderstillägg, vid befordran till länsnotarie eller länsbokhållare till en början kommer i en i aflöningshänseende sämre ställning än vid sin förevarande tjänst.

I. Länsstyrelserna.

Såsom ofvan nämnts har i en af förenämnda motioner föreslagits, att såväl Stockholms länsstyrelse som lämpligt antal af de under samma styrelse lydande tjänstemän måtte sättas på extra stat. Till stöd för framställningen har i motionen framhållits, hurusom det gifvetvis endast vore en tidsfråga, när Stockholms omgifningar komme att i administrativt hänseende sammanslås med staden, samt att det därefter blefve än oegentligare än nu att bibehålla ett Stockholms län, bestående af två från hvarandra skilda delar, af hvilka Upplandsdelen helt naturligt borde sammanslås med Uppsala och Södermanlandsdelen med Södermanlands län.

Frågan om Stockholms läns upphörande såsom administrativ enhet har vid flere föregående tillfällen varit föremål för Riksdagens pröfning, senast år 1904, då Andra Kammaren på samme motionärs förslag, efter afstyrkande af sitt tillfälliga utskott n:o 4, för sin del beslöt skrifvelse till Kungl. Maj:t med begäran om förslag till Stockholms läns uppdelning mellan Uppsala och Södermanlands län samt indragning af förstnämnda länsstyrelse. Då emellertid Första Kammaren biföll sitt tillfälliga utskotts n:o 2 gjorda afstyrkande af motionen, förföll densamma. I afseende å den af motionären vidrörda frågan om införlifvande i administrativt hänseende med Stockholms stad af dess omgifningar har Riksdagen inhämtat, att för närvarande pågå af staden inledda underhandlingar mellan staden å ena sidan samt Brännkyrka, Bromma med Sundbybergs köping, Solna, Nacka och Lidingö socknar å andra sidan angående de villkor, hvarunder berörda kommuner må vara villiga att inkorporeras med staden. Då Riksdagen anser sig kunna antaga, att en dylik åtgärd inom en ej allt för aflägsen framtid kommer att vidtagas och Stockholms länsstyrelse, vid det förhållande att ifrågavarande kommuner vid 1906 års slut hade en folkmängd af omkring 40,000 personer, sålunda vinna en väsentlig lättnad i sin arbetsbörd, finner Riksdagen härutinnan ett talande skäl för att frågan om Stockholms läns indragning ånyo upptages till pröfning och anser sig Riksdagen böra hos Eders Kungl. Maj:t anhålla om utredning och förslag i sådant hänseende.

I afbidan på att sådant förslag varder för Riksdagen framlagdt, synes möjligen ledigblifvande tjänster vid länsstyrelsen endast böra tillsättas på förordnande tills vidare.

Eders Kungl. Maj:ts förslag om indragning af landtränmästartjänsterna och öfverflyttning på riksbanken af länsstyrelsernas kassarörelse samt på statskontoret af deras bestyr med tillhandahållandet af stämpelpapper, anser sig Riksdagen böra bifalla. Riksdagen är visserligen icke af hvad därom i ärendet förekommit öfvertygad om att, sedan de förstärkningar i länsstyrelsernas, riksbankens och statskontorets arbetskrafter, som lära få antagas blifva en följd af ifrågavarande tjänsters indragning, kommit till stånd, någon mera afsevärd besparing för statsverket kommer att vinnas. Däremot håller Riksdagen före, att genom den föreslagna nya anordningen af länsstyrelsernas kassarörelse en väsentlig fördel i afseende å tidsbesparing och minskad omgång för allmänheten kommer att vinnas, särskildt beträffande länsstyrelsernas utbetalningar, hvilka äro afsedda att bestridas genom å riksbanken utställda checker. Det lärer nämligen få antagas, att under numera rå-

dande affärs- och penningförhållanden någon svårighet icke i allmänhet skall yppa sig att äfven å landsbygden mot en dylik check erhålla kontanta penningar. Vid sådant förhållande har Riksdagen, som icke förbiser, att, vid inarbetande af det nya systemet i nu tillämpade former för länsstyrelsernas bokföring och kontrollen därå en eller annan svårighet torde komma att yppa sig, likväl velat bifalla förslaget.

Såsom af Eders Kungl. Maj:ts proposition framgår har, för beredande åt vederbörande tjänstemän af aflöningar, som till beloppet såvidt möjligt stå i skälig proportion till det inom de olika länen olika betungande arbetet, länen, på sätt för närvarande äger rum, indelats i tre med hänsyn till folkmängden bestämda klasser, därvid Malmöhus samt Göteborgs och Bohus län med hvardera öfver 300,000 invånare hänföras till första klassen, Västmanlands, Blekinge, Hallands, Uppsala, Jämtlands och Gottlands län med hvardera under 150,000 invånare till tredje klassen samt de öfriga länen med ett invånareantal växlande mellan 300,000 och 150,000 till andra klassen.

Riksdagen har i likhet med Eders Kungl. Maj:t ansett, att, hvad landssekreterare- och landskamrerarejänsterna beträffa, billighet och rättvisa kräfva, att aflöningarne för dessa tjänster, växla i förhållande till tyngden af den arbetsbörda, som kan antagas vara med dem i de olika länen förenad. Då det i hvarje län finnes allenast en tjänst af hvardera slaget, lär det nämligen icke låta sig förneka, att arbetet och ansvaret hvila tyngre på de ifrågavarande tjänstemännen i de större länen än i de mindre och att därför aflöningen i de förra länen bör vara högre än i de senare. Beträffande sättet för länens indelning i nu förevarande hänseende, torde, såsom af departementschefen framhållits, folkmängden vara den beräkningsgrund, som i allmänhet gifver det tillförlitligaste resultatet. Emellertid har Riksdagen funnit de föreslagna benämningarne »första», »andra» och »tredje klassens» län mindre lämpliga, hvadan i nedan intagna stat dessa rubriker uteslutits.

Vidkommande härefter de föreslagna aflöningarnas belopp samt uppdelning i lön, tjänstgöringspenningar och ortstillägg har Riksdagen, hvad först beträffar landssekreterarne och landskamrerarne ej annat att mot Eders Kungl. Maj:ts förslag erinra, än att, då Riksdagen icke är öfvertygad om att städerna Malmö och Göteborg skäligen kunna anses i afseende å höga lefnadskostnader intaga en sådan särställning, att däraf betingas deras hänförande i aflöningshänseende till en särskild dyrhetsklass med ortstillägg för där placerade landsstatstjänstemän, Riksdagen ansett, att

sådant tillägg icke bör utgå, hvadan Riksdagen, såsom framgår af här nedan intagna stat, ur denna uteslutit ortstillägget ej endast för landssekreteraren och landskamreraren utan äfven för öfrige tjänstemän och betjante hos länsstyrelserna i berörda städer.

I sammanhang härmed har Riksdagen velat uttala den önskan, att frågan om sportler, som tillfalla tjänstemän vid utförande af förrättning, som ingår i hans tjänsteutöfning, må blifva föremål för utredning i syfte att de, där så ske kan, må antingen indragas till statsverket eller upphöra att utgå.

Beträffande länsnotarierna och länsbokhållarne har Riksdagen ansett det för ifrågavarande tjänstemän i Malmö och Göteborg beräknade ortstillägget 150 kronor, såsom ofvan uttalats, icke böra utgå. Tjänstemännen af ifrågavarande klass i öfriga residensstäder har Riksdagen, jämväl i enlighet med sitt i denna fråga förut gjorda uttalande, upptagit med för alla lika aflöningar, därvid Riksdagen ansett tjänstgöringspenningarne kunna skäligen bestämmas till 1,400 kronor. I öfrigt har Riksdagen intet att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, vare sig i afseende å de nu förevarande tjänstemännens eller beträffande andre och tredje länsnotariernas och länsbokhållarnes antal och aflöning.

De för landskanslisterna och landskontoristerna af Eders Kungl. Maj:t föreslagna aflöningarna hafva icke gifvit Riksdagen anledning till annan erinran, än att ortstilläggen i Malmö och Göteborg, såsom ofvan nämnts, uteslutits.

Eders Kungl. Maj:ts förslag i afseende å de hos länsstyrelserna anställda vaktmästarne har Riksdagen ansett sig böra bifalla med den ändring att, i enlighet med hvad ofvan uttalats, ortstilläggen i Malmö och Göteborg ur staten uteslutits.

Beträffande den äskade förhöjningen till 193,000 kronor af anslaget till arfvode åt extra länsnotarier och öfriga extra biträden hos länsstyrelserna samt vikariatsersättning under semester för därtill berättigade tjänstemän, för närvarande utgående med ett belopp af 150,000 kronor, har Riksdagen funnit den i ärendet förebragta utredningen gifva vid handen, att förhöjningen, oaktadt den nu föreslagna ökningen i antalet underordnade ordinarie tjänstemän vid länsstyrelserna, är af behovet påkallad, och har Riksdagen alltså intet att mot densamma erinra.

I likhet med hvad vid åtskilliga föregående lönerogleringar ägt rum anser Riksdagen att såsom villkor för tillämpning af nedan intagna lönestat bör uppställas skyldighet för länsstyrelsernas tjänstemän och betjante att vara närvarande å tjänsterummet minst 6 timmar hvarje söckendag.

På grund af hvad sålunda anförts, får Riksdagen ej mindre anmäla, att Riksdagen

dels medgifvit, att länsstyrelsernas kassarörelse skall från den 1 januari 1909 öfverflyttas på riksbankens skilda kontor i residensstäderna, samt att Eders Kungl. Maj:t, efter öfverenskommelse med fullmäktige i riksbanken, må meddela de bestämmelser, som i afseende härå må finnas erforderliga;

dels godkänt följande aflöningsstat för tjänstemän och betjante vid länsstyrelserna att tillämpas från och med år 1909, dock under villkor beträffande Stockholms län att ledigblifvande tjänster vid länsstyrelsen hädanefters tillsvidare endast tillsättas medelst förordnande:

Aflöningsstat.

	Lön.	Tjänstgöringspennin- gar.	Orts- tillägg.	Summa kr.	Anmärkingar.
Landssekreterare och landskamrerare:					
<i>i Malmöhus samt Göteborgs och Bohus län:</i>					
1 tjänsteman	5,000	2,900	—	7,900	} Efter 5 år kan lönen höjas med 600 kr.
3 tjänstemän	15,000	8,700	—	23,700	
<i>i Östergötlands, Jönköpings, Kalmar, Kristianstads, Älfsborgs, Skaraborgs, Värmlands, Örebro, Kopparbergs, Gäfleborgs, Västernorrlands, Stockholms, Södermanlands, Kronobergs, Västerbottens och Norrbottens län:</i>					
1 tjänsteman (Stockholm)	5,000	2,500	600	8,100	}
1 " "	5,000	2,500	600	8,100	
Transport	—	—	—	47,800	

	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Orts-tillägg.	Summa kr.	Anmärkingar.
Transport	—	—	—	47,800	
1 tjänsteman (Umeå och Luleå)	5,000	2,500	300	7,800	Efter 5 år kan lönen höjas med 600 kronor.
3 tjänstemän » » »	15,000	7,500	900	23,400	
1 tjänsteman (öfriga residensstäder)	5,000	2,500	—	7,500	
25 tjänstemän (öfriga residensstäder)	125,000	62,500	—	187,500	
<i>i Uppsala, Blekinge, Gottlands, Hallands, Västmanlands och Jämtlands län:</i>					
1 tjänsteman (Östersund).....	5,000	2,100	300	7,400	Efter fem år kan lönen höjas med 500 kr. och efter ytterligare 5 år med likaledes 500 kr.
1 » »	5,000	2,100	300	7,400	
1 » (öfriga residensstäder)	5,000	2,100	—	7,100	
9 tjänstemän (öfriga residensstäder)	45,000	18,900	—	63,900	
Länsnotarier och länsbokhållare:					
1 tjänsteman (Stockholm)	2,200	1,400	300	3,900	Efter fem år kan lönen höjas med 500 kr. och efter ytterligare 5 år med likaledes 500 kr.
1 » »	2,200	1,400	300	3,900	
1 tjänsteman (Östersund, Umeå eller Luleå).....	2,200	1,400	150	3,750	
5 tjänstemän (Östersund, Umeå och Luleå).....	11,000	7,000	750	18,750	
1 tjänsteman (öfriga residensstäder).....	2,200	1,400	—	3,600	
39 tjänstemän (öfriga residensstäder).....	85,800	54,600	—	140,400	
2:dra och 3:dje länsnotarier och länsbokhållare:					
1 tjänsteman	2,000	1,200	—	3,200	
21 tjänstemän	42,000	25,200	—	67,200	
Transport	—	—	—	604,500	

	Lön.	Tjänstgöringspennningar.	Orts-tillägg.	Summa kr.	Anmärkingar.
Transport	—	—	—	604,500	
Landskanslistor och landskontorister:					
1 tjänsteman (Stockholm)	1,200	800	200	2,200	Efter 5 år kan lönen höjas med 300 kr., efter ytterligare 5 år med likaledes 300 kr. och efter ytterligare 5 år med likaledes 300 kr.
3 tjänstemän "	3,600	2,400	600	6,600	
1 tjänsteman (Östersund, Umeå eller Luleå)	1,200	800	100	2,100	
11 tjänstemän (Östersund, Umeå och Luleå)	13,200	8,800	1,100	23,100	
1 tjänsteman (öfriga residensstäder)	1,200	800	—	2,000	
91 tjänstemän (öfriga residensstäder)	109,200	72,800	—	182,000	
Vaktmästare:					
1 vaktmästare (Stockholm)	700	350	150	1,200	Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kronor.
1 " "	700	350	150	1,200	
1 " (Östersund, Umeå eller Luleå)	700	350	75	1,125	
5 " (Östersund, Umeå och Luleå)	3,500	1,750	375	5,625	
1 " (öfriga residensstäder)	700	350	—	1,050	
40 " (öfriga residensstäder)	28,000	14,000	—	42,000	
Summa	—	—	—	874,700	

dels beslutat, att under ofvanstående aflöningsstat skall införas följande bestämmelse:

»Denna lönestat träder i kraft den 1 januari 1909, under förutsättning att Kungl. Maj:t dessförinnan meddelar föreskrift därom att samtliga ordinarie tjänstemän och betjante skola, i den mån ej undantag kunna anses böra stadgas eller för särskilda fall efter pröfning medgifvas, vara å tjänsterummet tillstädes minst sex timmar hvarje söckendag»;

dels ock godkänt följande öfvergångsstat för landtränsmästare att tillämpas från och med år 1909:

	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Summa kr.
20 landträtmästare	50,000	25,600	75,600

än äfven anhålla, det Eders Kungl. Maj:t täcktes låta verkställa utredning angående möjligheten af Stockholms läns upphörande såsom administrativ enhet samt därefter till Riksdagen inkomma med det förslaget i ämnet, som af omständigheterna må anses påkalladt.

Härjämte har Riksdagen för beredande af tillgång till arfvode åt extra länsnotarier och öfriga extra biträden hos länsstyrelserna samt till vikariatsersättning under semester för därtill berättigade tjänstemän anvisat på ordinarie stat ett reservationsanslag af 193,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att af detta anslag redan år 1908 använda 15,000 kronor till ökning af arfvodena åt de extra biträdena vid de länsstyrelser, där sådan ökning finnes vara mest behöflig, samt med förklarande att efter indragning af landträtmästartjänst Eders Kungl. Maj:ts vederbörande befallningshafvande skall äga att uppbära samt mot redovisning och med besparing af anslag från nyssnämnda reservationsanslag, på sätt Eders Kungl. Maj:t kan finna godt stadga, till extra biträdens aflöning använda de den indragna tjänsten tillhörande provisioner.

II. Fögderiförvaltningen.

A. Kronofogdar och länsmän.

I afseende å för länsmännen ifrågasatt ersättning för resor, som på Konungens befallningshafvandes kallelse företagas till och från residensstaden, för resor i och för ordinarie och extra vägsyner samt för resor till och från ting, har departementschefen uttalat, att dem borde tillförsäkras rätt att för dylika resor uppbära resekostnads- och traktamentsersättning enligt resereglementet. Riksdagen, som delar departementschefens uppfattning om billigheten af att någon ersättning beredes länsmännen i ifrågavarande hänseende, vill emellertid uttala, att denna ersättning enligt Riksdagens förmenande endast bör, i likhet med hvad som äger rum enligt kungl. kungörelsen den 22 september 1899 angående kostnadsersättning till landsstats- m. fl. tjänstemän för en del resor inom tjänstgöringsdistrikten, utgöras af reseersättning i egentlig mening och sålunda ej omfatta traktamentsersättning.

Beträffande ofvanberörda motion om vissa ändringar i kungl. kungörelsen den 17 juni 1904, gående ut på inskränkning i den kronofogde och länsman enligt denna författning tillkommande rätt till ersättning för vissa af deras polisverksamhet föranledda tjänsteresor, kan Riksdagen visserligen icke biträda den i motionen uttalade åsikt därom, att ingen sådan ersättning bör tillkomma kronofogde, men håller däremot före, att, i likhet med hvad som äger rum enligt kungl. kungörelsen den 22 september 1899, traktamentsersättning för ifrågasavarande resor icke bör utgå. I enlighet härmed och i öfverensstämmelse med hvad Riksdagen här ofvan uttalat angående ifrågasatt ersättning till länsman för vissa tjänsteresor, anser sig Riksdagen böra bifalla det i andra momentet af motionen framställda alternativa förslag om inskränkning af den länsman enligt 1904 års kungörelse tillkommande rätt till rese- och traktamentsersättning till allenast reseersättning i egentlig mening.

Riksdagen får i afseende å denna del af Eders Kungl. Maj:ts proposition *ej mindre* anmäla, att Riksdagen

dels beslutat att, med bibehållande af den nuvarande indelningen af fögderierna och länsmansdistrikten, aflöningarne till kronofogdar och länsmän skola utgå med samma belopp som hittills;

dels för beredande af tillfällig löneförbättring åt 118 kronofogdar och 516 länsmän med följande belopp nämligen:

för 11 kronofogdar (i Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län), hvardera 800 kronor, däraf 200 kronor skola anses utgöra lön, 400 kronor tjänstgöringspenningar och 200 kronor ortstillägg;

för en hvar af öfriga 107 kronofogdar 600 kronor, däraf 200 kronor skola anses utgöra lön och 400 kronor tjänstgöringspenningar;

för 4 länsmän (i Tärna distrikt af Västerbottens län samt i Arjeplogs, Juckasjärvis och Enontekis distrikt af Norrbottens län) hvardera 1,000 kronor, däraf 500 kronor skola anses utgöra lön, 100 kronor tjänstgöringspenningar, 200 kronor ortstillägg och 200 kronor förvaltningsbidrag;

för 66 länsmän (öfriga länsmän i Västerbottens och Norrbottens län samt länsmännen i Jämtlands län) hvardera 1,300 kronor, däraf 500 kronor skola anses utgöra lön, 400 kronor tjänstgöringspenningar, 200 kronor ortstillägg och 200 kronor förvaltningsbidrag;

för enhvar af öfriga 446 länsmän 1,100 kronor, däraf 500 kronor skola anses utgöra lön, 400 kronor tjänstgöringspenningar och 200 kronor förvaltningsbidrag;

på extra stat för år 1909 anvisat ett belopp af tillhopa 653,400 kronor;

dels ock för sin del beslutat sådan ändring i kungl. kungörelsen angående ersättning åt kronofogdar och länsmän för vissa af deras polisverksamhet föranledda utgifter äfvensom för telefonafgifter den 14 juni 1904, att traktamentsersättning för däri omförmälda tjänsteresor icke skall utgå;

än äfven anhålla, att Eders Kungl. Maj:t täcktes taga i öfvervägande, huruvida icke den ersättning, som må tillkomma länsmän för resor, som på Konungens befallningshafvandes kallelse företagas till och från residensstaden, för resor i och för ordinarie och extra vägsyner samt för resor till och från ting, må inskränkas till reseersättning i egentlig mening och sålunda icke omfatta traktamentsersättning.

B. Häradsskrifvarne.

Riksdagen får likaledes anmäla, att Riksdagen

dels beslutat, att häradsskrifvarnes löneförmåner skola utgå med samma belopp och enligt samma grunder som hittills;

dels ock för beredande af tillfällig löneförbättring åt 117 häradsskrifvare med följande belopp, nämligen:

för 10 häradsskrifvare (i Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län) hvardera 900 kronor, däraf 200 kronor skola anses motsvara lön, 500 kronor tjänstgöringspenningar och 200 kronor ortstillägg; samt för 107 häradsskrifvare (i öfriga län) hvardera 700 kronor, däraf 200 kronor skola anses utgöra lön och 500 kronor tjänstgöringspenningar; på extra stat för år 1909 anvisat ett anslag af 83,900 kronor.

På grund af de under afdelningen I och II här ofvan omförmälda beslut har det ordinarie anslaget till landsstaterna i länen kr. 2,739,350: — hvilket med afdrag för beloppet af landshöfdingarnas

aflöning	»	318,500: —
nu utgör		kr. 2,420,850: —
däraf 150,000 kr. reservationsanslag, höjts med	»	327,620: —
eller till		kr. 2,748,470: —
däraf 193,000 kronor reservationsanslag.		

III. Aflöningsvillkoren.

Såsom nämnts, har i en af ofvanberörda motioner väckts förslag om ändring i de af Eders Kungl. Maj:t föreslagna villkor och bestäm-

melser för åtnjutande af de i den nya staten upptagna aflöningsförmånerna, till förekommande däraf, att en andre eller tredje länsnotarie eller länsbokhållare, som intjänat ålderstillägg, vid befordran till länsnotarie eller länsbokhållare till en början kommer i en i aflöningshänseende sämre ställning än vid sin förutvarande tjänst.

Riksdagen, som delar den i motionen uttalade mening angående den oegentlighet i angifven riktning, som kan föranledas af de af Eders Kungl. Maj:t föreslagna bestämmelserna angående ifrågavarande tjänstemäns lönetursrätt, anser, att, till förekommande af det påpekade missförhållandet och då andre eller tredje länsnotarierna eller länsbokhållarne väl i allmänhet måste antagas utföra i hufvudsak arbete af enahanda art som länsnotarierna och länsbokhållarne, bestämmelse bör stadgas därom, att förstnämnda tjänstemän vid befordran till länsnotarie- eller länsbokhållare-tjänst skola äga att i afseende å rätt till ålderstillägg tillgodoräkna sig den tid de innehaft andre eller tredje länsnotarie- eller länsbokhållare-tjänst.

Mot Eders Kungl. Maj:ts förslag i nu förevarande afseende har i öfrigt Riksdagen intet att erinra.

Riksdagen får alltså anmäla,

att Riksdagen beträffande den nu fastställda aflöningsstaten för tjänstemän och betjante vid länsstyrelser,

dels godkänt följande villkor och bestämmelser för åtnjutande af de under afdelning I här ofvan upptagna aflöningsförmåner, nämligen:

att innehafvare af ordinarie befattning vid landsstaten skall vara underkastad såväl den vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet och jämkning i åligganden som ock den reglering af tjänstgöringsområde, som kan varda föreskrifven;

att med ordinarie befattning vid landsstaten icke må förenas annan tjänst å rikets eller Riksdagens stat och med landssekreterar- eller landskamrerartjänst ej heller befattning å kommuns stat;

att med ordinarie befattning vid landsstaten icke heller må förenas vare sig uppdrag såsom ordförande eller ledamot i styrelse för verk eller bolag, som är med Kungl. Maj:ts oktroj försedt eller blifvit såsom aktiebolag registrerad, eller befattning såsom tjänsteman i sådant verk eller bolag eller annan tjänstebefattning af hvad slag som helst, såframt ej, hvad angår landssekreterare och landskamrerare, Kungl. Maj:t och, hvad angår innehafvare af annan befattning, Konungens befallningshafvande, uppå därom gjord framställning och efter pröfning, att ifrågavarande uppdrag eller tjänstebefattning ej må anses inverka hinderligt för tjänst-

göringen vid landsstaten, finner uppdraget eller tjänstebefattningen kunna få tills vidare mottagas och behållas;

att tjänstgöringspenningar få uppbäras endast för den tid, befattningsinnehafvare verkligen tjänstgjort eller åtnjutit semester, men för den tid, han eljest varit från tjänstgöring befriad, skola utgå till den, som uppehållit befattningen;

att den, som af sjukdom hindras att förrätta sin befattning, äger uppbära hela lönen, jämte ortstillägg, där sådant förekommer, men att den, som undfår ledighet för svag hälsas vårdande, enskilda angelägenheter eller särskilda uppdrag eller i behörig ordning afstänges från tjänstgöring eller eljest är lagligen förhindrad att sköta befattningen, kan förpliktas att under ledigheten utöfver sina tjänstgöringspenningar afstå så mycket af lönen eller ortstillägget, som för befattningens uppehållande erfordras eller eljest pröfvas skäligt;

att aflöning ej må utgå till tjänsteman eller betjänt för den tid, hvarunder han afhållit sig från tjänstgöring utan att hafva i vederbörlig ordning erhållit tjänstledighet eller kunnat styrka giltigt förfall;

att, därest tjänsteman eller betjänt varder afstängd från tjänstgöring eller i häkte tagen, den del af hans aflöning, som icke af Konungens befallningshafvande pröfvas böra användas till befattningens uppehållande, skall under tiden innehållas, såvida ej Konungens befallningshafvande finner skäligt låta honom uppbära något däraf;

att, därest förhöjning af lönen efter viss tids fortsatt innehafvande af samma tjänst är i stat medgifven, tidpunkten

för första förhöjningen bestämmes att inträda efter fem år, under villkor att innehafvaren under mer än fyra femtedelar af den tjänstetid, som erfordras för att vinna nämnda förhöjning, med godt vitsord bestridt sin egen eller, på grund af förordnande, annan statens tjänst eller fullgjort annat offentligt uppdrag, dock att härvid icke må föras honom till last den tid, han åtnjutit semester, och

för andra förhöjningen, om sådan äger rum, efter ytterligare fem år, på samma villkor, samt

för tredje förhöjningen, därest sådan kan ske, efter än ytterligare fem år, äfvenledes på samma villkor,

under iakttagande, *dels* hvad hvar och en af omförmälda löneförhöjningar angår, att den högre aflöningen ej får tillträdas förrän vid början af kalenderåret näst efter det, hvarunder den stadgade tjänsteåldern blifvit uppnådd, och *dels* att löntagare därvid tillgodoräknas den tid, som före den nya aflöningsstatens trädande i kraft förflutit från

hans tillträde till befattningen på grund af vare sig fullmakt eller konstitutorial eller förordnande i följd af frågan om reglering af löneförhållandena m. m. vid landsstaten;

att andre eller tredje länsnotarie eller länsbokhållare skall vid befordran till länsnotarie eller länsbokhållare i afseende å rätt till ålders-tillägg vid sistnämnda tjänster äga tillgodoräkna sig den tid han innehaft tjänst såsom andre eller tredje länsnotarie eller länsbokhållare;

att likväl löntagare, som, då han intjänat stadgad tid för erhållande af löneförhöjning, redan uppnått den lefnads- och tjänsteålder, som berättigar honom till pension, icke må samma förhöjning tillträda;

att semester må, när sådant kan ske utan hinder för göromålens behöriga gång, åtnjutas af landssekreterare och landskamrerare enhvar under en och en half månad samt af öfriga tjänstemän vid länsstyrelserna enhvar under en månad årligen;

att vid afgang från tjänsten till följd af afskedstagande, entledigande eller dödsfall själfva lönen äfvensom ortstillägget utgår till månadens slut;

att i fråga om skyldighet att från tjänsten afgå äfvensom i fråga om rätt till pension skall gälla hvad i särskild lag angående civila tjänstinnehafvares rätt till pension är vid tiden för den nya lönestatens ikraftträdande eller, såvidt angår innehafvare af befattning, som därefter tillträdes, vid tillträdet till befattningen stadgad;

att den, som tillträder den nya aflöningsstaten, skall vara skyldig underkasta sig, efter Kungl. Maj:ts bestämmande, upphörande af eller minskning i extra inkomster, som kunna åtfölja tjänstebefattning eller utgå för bestyr i sammanhang därmed;

dels ock förklarar

ej mindre, att enhvar, som med eller efter 1909 års ingång tillträder i aflöningsstaten upptagen befattning vid landsstaten, skall vara pliktig att underkasta sig nu omförmälda villkor och bestämmelser; än äfven att de förutvarande innehafvare af dylika befattningar, hvilka icke före den 1 november 1908 anmäla, att de vilja underkasta sig den nya aflöningsstaten samt nyssnämnda villkor och bestämmelser, och som icke lagligen kunna därtill förbindas, skola varda bibehållna vid dem dittills tillkommande aflöningsförmåner äfvensom, i den mån ej annat förändrades af bestämmelserna i förenämnda lag, vid den rätt till pension, som dittills tillkommit dem.

IV. Arfvode åt lappfogdar m. m.

I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag har Riksdagen för juridiskt biträde åt de svenska lapparna i Norge samt till lappfogdar och lappförmän äfvensom ordningsmän inom lappbyarna på extra stat för år 1909 anvisat 20,500 kronor.

V. Polisväsendet på landsbygden.

Eders Kungl. Maj:ts förslag angående anordnandet af polisväsendet på landsbygden innebär hufvudsakligen, förutom förhöjning i för närvarande utgående anslag till ordningspolisen i allmänhet samt till åtgärder i öfrigt för gröfre brotts upptäckande m. m., inrättandet af två nya polisorganisationer, nämligen länsdetektiver samt en tillfällig reservpolisstyrka för att i fall af behof användas, då folkmängd samlar sig tillhopa och störer lugnet eller allmänna ordningen samt visar trotsighet mot offentlig myndighets befallning. Båda dessa förslag anser sig Riksdagen böra bifalla. Hvad särskildt beträffar reservpolisen, har de senare årens erfarenhet gifvit vid handen nödvändigheten af att, till undvikande af anlitande af rikets krigsmakt till stillande af oroligheter af större omfattning, hafva tillgång till en i antal tillräcklig, i ordningspolistjänst tränad poliskår, så förlagd, att den med största möjliga skyndsamhet kan sammandragas och afsändas till den plats, där dess ingripande påfordras. Eders Kungl. Maj:ts förslag om att för sådant ändamål genom aftal med städerna tillförsäkra sig rätt att vid förefallande behof få använda en del af städernas poliskårer synes Riksdagen lyckligt funnet, särskildt med hänsyn därtill, att genom en dylik anordning å ena sidan med all sannolikhet kommer att erhållas för ändamålet särskildt lämpad personal och å andra sidan staten befrias från nödvändigheten af att hålla i öfverksam beredskap en större poliskår, stationerad å en eller flere platser.

Äfven hvad Eders Kungl. Maj:t i öfrigt föreslagit beträffande polisväsendet på landsbygden har Riksdagen lämnat utan erinran.

Riksdagen får alltså anmäla, att Riksdagen, med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning på extra stat för år 1909 ställt till Eders Kungl. Maj:ts förfogande ett förslagsanslag af 350,000 kronor att, hufvudsakligen under de i statsrådsprotokollet öfver civilärenden den

21 februari 1908 angifna villkor för åtnjutande af bidrag från anslaget, användas till aflöning och underhåll af särskild polisstyrka på landet, där sådan kan af förhållandena påkallas, under medgifvande tillika, *dels* att af detta anslag ett belopp af 10,000 kronor må i län, där länsdetektiv ej anställts, användas till åtgärder i särskilda fall för gröfre brotts upptäckande och förbrytares efterspanande och gripande, *dels* att Eders Kungl. Maj:t må af anslaget använda lämpligt belopp till årsarfvode åt en polistjänsteman, som förordnas att inom civildepartementet biträda ej mindre vid uppläggning och förande af register öfver den polisstyrka, som kan komma att ur vissa städers poliskårer ställas till länsstyrelsernas förfogande för beredande af polisskydd vid oroligheter å rikets landsbygd än ock vid beredning inom departementet af frågor om samma polisstyrkas användning i förekommande fall, *dels ock* att Eders Kungl. Maj:t må af detta anslag redan för år 1908 använda ett belopp af 10,000 kronor för det med anslaget afsedda ändamål.

7:o) Vidare har Eders Kungl. Maj:t i särskild den 8 nästlidne maj aflåten proposition (n:o 220) under åberopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver civilärenden föreslagit Riksdagen medgifva, att Eders Kungl. Maj:t af ofvan omförmälda förslagsanslag af 350,000 kronor till aflöning och underhåll af särskild polisstyrka på landet må redan för år 1908 använda, utöfver hvad förut åskats, ett belopp af 50,000 kronor för det med anslaget afsedda ändamål.

Under hänvisning till sitt i punkt 6 här ofvan omförmälda beslut angående ifrågavarande anslag får Riksdagen anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts i nämnda proposition gjorda framställning af Riksdagen bifallits.

Postverket.

8:o) I en till Riksdagen aflåten proposition (n:o 168) af den 9 nästlidne april har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande af bifogadt utdrag af statsrådsprotokollet öfver civilärenden för samma dag, föreslagit Riksdagen

dels medgifva,

att postdirektören Carl Axel Hasselrot, därest han med 1909 års ingång tillträder befattningen såsom distriktschef i Stockholms distrikt, må äga att, så länge han kvarstår vid denna befattning eller vid annan befattning inom postverket, som är jämförlig med eller högre än distriktschefsbefattning, på öfvergångsstat uppbära, intill dess Hasselrot i laga ordning undfår afsked med full pension, ett personligt lönetillägg,

hvilket dock icke skall grundlägga rätt till högre pension, med så stort belopp, att hans aflöning kommer att sammanlagdt utgöra 13,000 kronor för år;

att postbetjänten Jöns Olssons änka Carolina Olsson, född Widman, må å postverkets pensionsstat tilldelas ett årligt understöd af 500 kronor, att till henne utbetalas från och med 1908 års ingång, så länge hon lefver ogift;

att den provision å frankotecken, som enligt nu gällande bestämmelser utgår till poststationers eller ångbåtspostexpeditioners föreståndare, samt den rabatt å frankotecken, som åtnjutes af antagna särskilda frankoteckensförsäljare eller af allmänheten vid partiköp, må med 1909 års ingång upphöra;

att, då poststationsföreståndare, som varit medelst personligt kontrakt anställd, eller landtbrefbärare afgår från sin befattning efter att hafva tjänstgjort, poststationsföreståndare minst 25 år och landtbrefbärare minst 30 år, må, därest den afgångne visas vara i behöfvande omständigheter, till honom utbetalas årligt understöd med lämpligt belopp, dock högst hvad som motsvarar för poststationsföreståndare hälften af det arfvode och för landtbrefbärare hälften af den ersättning, som till enhvar senast utgått från postverket;

dels — under förutsättning att Eders Kungl. Maj:t beträffande nu utgående sportelinkomster meddelar bestämmelser i enlighet med de i statsrådsprotokollet af departementschefen förordade grunder — godkänna de i propositionen framlagda förslagen till utgiftsstaten för postverket, att tillämpas under år 1909, och till aflöningsreglemente för tjänstemän vid postverket jämte till detta reglemente hörande öfvergångsbestämmelser samt på grund häraf bestämma postverkets anslag, förslagsvis, till 20,300,000 kronor, att utgå direkt af postmedlen;

dels ock medgifva, att antalet i staterna uppförda manliga och kvinnliga postexpeditörsbefattningar må i erforderlig mån jämkas, under villkor att sammanlagda antalet, eller 948, icke må öferskridas.

På sätt i särskild skrifvelse anmäles, har Riksdagen i enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning medgifvit, att postbetjänten Jöns Olssons änka Carolina Olsson, född Widman, må å postverkets pensionsstat tilldelas ett årligt understöd af 500 kronor, att till henne utbetalas från och med 1908 års ingång, så länge hon lefver ogift; hvaremot Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition i öfrigt icke i vidare mån af Riksdagen bifallits än att Riksdagen i anledning af densamma bestämt postverkets anslag, förslagsvis, till 19,520,000 kronor, att utgå direkt af postmedlen.

Telegrafverket.

9:o) Vidare har Eders Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att *dels* medgifva, att hvad i § 4 mom. 1:o i aflöningsreglementet för tjänstemän vid telegrafverket af den 11 oktober 1907 finnes stadgadt rörande vaktmästare må för tiden från och med den 1 januari 1909 gifvas den ändrade lydelse, statsrådsprotokollet öfver civilärenden den 13 januari 1908 innehåller; att de vid samma aflöningsreglemente fogade allmänna grunder till aflöningsförhöjning för icke provisionsberättigad tjänsteman må, hvad angår vaktmästare, likaledes för tiden från och med den 1 januari 1909, erhålla den ändrade lydelse nämnda statsrådsprotokoll angifver; att lokaltelefonisten, änkan Ulla Thyberg samt extra ordinarie interurbantelefonisten Agda Mathilda Grip må från ingången af år 1908 af telegrafverkets medel uppbära en hvar under sin återstående lifstid, så länge hon lefver ogift, ett årligt understöd till belopp af 300 kronor, att utbetalas i den ordning, som gäller för fyllnads-pensioner från telegrafverket; att föreståndaren vid telegrafverkets verkstad Per Johan Berglund må förklaras berättigad att från och med den 1 januari 1908, intill dess han såsom sådan kunde varda berättigad till pension, af telegrafverkets medel å indragningsstat årligen uppbära aflöning till belopp af 5,500 kronor, dock med villkor att, därest Berglund efter nämnda dag anställs i rikets, Riksdagens eller kommuns tjänst, han skall vara pliktig att i allo frånträda aflöningen å indragningsstaten, därest den understiger eller är lika med den nya lönen, samt att, därest aflöningen å indragningsstaten öfverstiger berörda nya lön, vidkännas mot den senare svarande afdrag; att å telegrafverket tillhörig tomt i Ludvika må uppföras en telegrafstationsbyggnad för en kostnad icke öfverstigande 43,500 kronor; att till telegrafverket må öfverlätas den riksbanken tillhöriga fastigheten i Kristianstad mot en köpesumma af 173,000 kronor; att för utförande af vissa ombyggnadsarbeten å sistnämnda fastighet må användas ett belopp af 46,000 kronor att utgå af de för anskaffande af lokaler i landsorten för telegrafverkets behof reserverade medel; samt att för anskaffande af lokaler i landsorten för telegrafverkets behof må reserveras ett belopp af 14,500 kronor; *dels*, med godkännande af de enligt berörda statsrådsprotokoll tillstyrkta ändringarna i utgiftsstaterna för telegrafverket, bestämma telegrafverkets anslag, förslagsvis, till 11,115,000 kronor, att utgå direkt af telegrafmedlen, hvarigenom anslaget till telegrafverket

skulle ökas med 1,097,000 kronor; *dels* af de utaf 1907 års Riksdag för anskaffande af lokaler för telegrafverkets behof beviljade lånemedel, 3,000,000 kronor anvisa 61,000 kronor för utförande af vissa byggnadsarbeten för utvidgning af telegrafstationens i Malmö lokaler; *dels* ock medgifva, att för telegrafverkets behof må, efter Eders Kungl. Maj:ts pröfning och godkännande, inköpas för byggnadstomter lämpliga fastigheter i Lund, Eskilstuna och Borås, äfvensom att köpeskillingarna för dessa fastigheter må utbetalas af ofvannämnda lånemedel.

Slutsummorna af de för år 1909 föreslagna staterna, jämförda med de för innevarande år af Eders Kungl. Maj:t fastställda, äro, enligt hvad återropade statsrådsprotokollet gifver vid handen, följande:

	År 1908	År 1909
aflöningstaten	kronor 4,358,920: —	kronor 4,729,230: —
pensions- och understödsstaten	» 306,910: —	» 370,274: —
omkostnadsstaten	» 2,886,130: —	» 3,323,896: —
ränta och amortering	» 1,884,400: —	» 1,990,000: —
fastigheter	» 500,000: —	» 500,000: —
telegraflinjebyggnader	» 35,400: —	» 136,800: —
öfvergångsstat	» 46,240: —	» 53,800: —
indragingsstat	» —	» 11,000: —
	tillsammans kronor 10,018,000: —	kronor 11,115,000: —

Af den i statsrådsprotokollet lämnade utredning inhämtas, att det belopp, 1,097,000 kronor, hvarmed enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag telegrafverkets utgiftsstaten skulle komma att för år 1909 på det hela ökas, på följande sätt fördelats på de särskilda staterna:

Aflöningsstaten:

å anslagen för telegrafstyrelsen ...	kr. 6,310: —	
å anslagen för linjedistriktet	» 37,820: —	
å anslagen för telegrafdistriktet		
och stationerna	» 285,540: —	
å anslagen för verkstaden	» 900: —	
och å de särskilda anslagen	» 39,740: —	kr. 370,310: —
		Transport kr. 370,310: —

Transport kr. 370,310: —

Pensions- och understödsstaterna:

genom af Kungl. Maj:t beviljade ersättningar för skada till följd af olycksfall i arbetet	»	400: —	
genom uppförande i staten af årliga understöd åt lokaltelefonisten Ulla Thyberg och interurbantefonisten Agda Mathilda Grip	»	600: —	
å bidraget till telegrafverkets pensionsinrättning	»	31,000: —	
å bidraget till telegrafverkets änke- och pupillkassa	»	20,000: —	
å anslaget till fyllnadspensioner	»	11,364: —	» 63,364: —

Omkostnadsstaten:

till stationers och linjers underhåll	»	390,000: —	
» blanketter, telefonkataloger, skrifter, materialier, böcker, renskrifning m. m.	»	20,000: —	
» hyror	»	10,000: —	
» postporto	»	5,000: —	
» Sveriges bidrag till underhållet af internationella telegrafbyrå i Bern	»	500: —	
» diverse utgifter	»	12,266: —	» 437,766: —

Ränta och amortering:

höjning af anslaget med	»	105,600: —
-------------------------------	---	------------

Telegraflinjebyggnader:

höjning af anslaget med	»	101,400: —
-------------------------------	---	------------

Öfvergångsstaten:

höjning af anslaget med	»	7,560: —
-------------------------------	---	----------

Indragningsstaten:

nytt anslag	»	11,000: —
-------------------	---	-----------

 Summa kr. 1,097,000: —

Telegrafmedlen, som i riksstaten för innevarande år uppförts med 10,080,000 kronor, hafva för år 1909 beräknats till 11,500,000 kronor. Då, på sätt ofvan angifvits, telegrafverkets utgifter enligt staterna för år 1909 af Eders Kungl. Maj:t beräknats till 11,115,000 kronor, skulle alltså inkomsterna komma att öfverstiga utgifterna med 385,000 kronor.

I sammanhang härmed har Riksdagen till behandling förehått en inom Riksdagen väckt motion däri föreslagits, att Riksdagen måtte bevilja änkan efter arbetaren Sven Emil Nyberg ett årligt understöd af 300 kronor och änkan efter arbetsledaren Johan Thure Johansson ett årligt understöd af 440 kronor att utgå af telegrafverkets medel under deras återstående lifstid, så länge de förblifva ogifta.

Beträffande först Eders Kungl. Maj:ts förslag om ändring i vissa delar af det för telegrafverkets tjänstemän gällande aflöningsreglemente, afser detsamma, såsom af statsrådsprotokollet inhämtas, att bereda de hos telegrafstyrelsen anställda vaktmästarne förhöjning i deras aflöning genom att tilldela dem ytterligare två ålderstillägg. För närvarande åtnjuta ifrågavarande vaktmästare en begynnelseaflöning af 1,140 kronor, hvilken efter 3 och 6 år kan höjas med 120 kronor hvardera gången, så att deras slutaflöning uppgår till 1,380 kronor. Därjämte åtnjuta de beklädnadsersättning med 120 kronor. Enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag skulle de kunna erhålla ytterligare två ålderstillägg det ena efter 9 år å 120 kronor och det andra efter 12 år å 150 kronor, så att deras slutaflöning skulle uppgå till 1,650 kronor. Till stöd för framställningen åberopas hufvudsakligen den omständigheten, att vaktmästarne hos järnvägsstyrelsen med samma dagliga tjänstgöringstid, 7 timmar, som vaktmästarne hos telegrafstyrelsen uppnå en slutaflöning af 1,680 kronor förutom beklädnadsersättning. Då emellertid aflöningsförmånerna för båda de ifrågavarande klasserna af tjänsteinnehafvare fastställdes vid sistlidet års Riksdag till de nu utgående något olika beloppen, anser Riksdagen, att denna olikhet icke kan utgöra tillräckligt skäl att redan innevarande år göra ändring i de så nyligen antagna lönestaterna. Vidare vill Riksdagen, då en jämförelse äfven gjorts mellan löneförmånerna för statskontorets och telegrafstyrelsens vaktmästare, påpeka, att dessa senares aflöning genom den till dem, såsom ofvan nämnts, utgående beklädnadsersättningen å 120 kronor, i förhållande till de föres löneförmåner ställa sig ej obetydligt gynsammare än hvad den å sid. 21 i statsrådprotokollet intagna tabellen utvisar. Riksdagen anser sig alltså icke kunna bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag i denna del. Då emellertid den föreslagna löneförhöjningen afser allenaast ålderstillägg för ett förhållandevis ringa antal tjänsteinnehafvare,

lärer någon nedsättning i den af Eders Kungl. Maj:t beräknade ökningen, 6,310 kronor, i telegrafstyrelsens anslag, och mot hvilken Riksdagen i öfrigt ej har något att erinra, icke böra ifrågakomma.

I fråga om tillsättande på sätt föreslagits af följande nya tjänsteinnehavare å linje- och trafikdistrikten samt stationerna, nämligen 2 linjeingenjörer, 1 linjemästare af första lönegraden, 4 linjeförmän af första och 6 af andra lönegraden, 30 reparatörer, 30 telegrafister, 10 vaktföreståndare och 75 interurbantelefonister liksom beträffande öfriga af Eders Kungl. Maj:t föreslagna förändringar i anslagen under aflöningsstaten har Riksdagen ej heller funnit anledning till erinran.

De under pensions- och indragningsstaterna föreslagna lifräntorna åt lokaltelefonisten Ulla Thyberg och interurbantelefonisten Agda Mathilda Grip har Riksdagen ansett sig böra bevilja.

Det under rubriken fastigheter för år 1909 upptagna anslag 500,000 kronor, eller samma belopp som för innevarande år under enahanda titel disponerats, är afsedt att användas på följande sätt:

till telegrafstationsbyggnad i Jönköping	kronor	20,000: —
» » i Hälsingborg	»	170,000: —
» » i Härnösand	»	152,000: —
» gäldande af köpeskillingen för den inköpta fastigheten i Karlstad	»	100,000: —
» telegrafstationsbyggnad i Ludvika	»	43,500: —
» reserverade medel för anskaffande af lokaler i landsorten	»	14,500: —
	<u>Summa kronor</u>	<u>500,000: —</u>

Till stationsbyggnaden i Jönköping, som jämväl är afsedd att inrymma lokaler för postkontoret i staden, anvisade 1906 års Riksdag 200,000 kronor. Detta belopp har emellertid visat sig otillräckligt och erfordras för ändamålet ytterligare 20,000 kronor. För stationsbyggnaden i Hälsingborg anvisades af 1907 års Riksdag 230,000 kronor, af hvilket belopp för år 1908 disponerats 100,000 kronor, och upptagas i nu föreliggande stat återstående 130,000 kronor jämte ett ytterligare erforderligt belopp af 40,000 kronor eller tillhoppa 170,000 kronor. 1907 års Riksdag anvisade jämväl dels för uppförande af stationsbyggnad i Härnösand högst 252,000 kronor, af hvilket belopp, sedan i

1908 års stat för ändamålet disponerats 100,000 kronor, återstoden 152,000 kronor upptages i nu förevarande stat, dels ock för inköp af en fastighet i Karlstad för telegrafverkets räkning 100,000 kronor att erläggas under år 1909.

Då de föreslagna anslagshöjningarne för stationsbyggnaderna i Jönköping och Hälsingborg, enligt hvad därom i statsrådsprotokollet meddelas, synas vara af behovet påkallade, har Riksdagen ansett sig böra bifalla förslaget i denna del, liksom Riksdagen ej haft något att erinra, vare sig emot anvisande, helt eller delvis, af förut beviljade anslag eller mot afsättandet, på sätt föreslagits, till reserverade medel för anskaffande af lokaler i landsorten af ett belopp af 14,500 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förslag om uppförande af en stationsbyggnad i Ludvika för en kostnad af högst 43,500 kronor och till inköp af den riksbanken tillhöriga fastigheten i Kristianstad mot en köpesumma af 173,000 kronor, har Riksdagen, då, enligt hvad departementschefen därom till statsrådsprotokollet meddelat, telegraf- och telefontrafiken å nämnda platser nått en sådan utveckling, att anskaffandet därstädes af egna lokaler för telegrafverkets behof icke längre utan olägenhet kan uppskjutas, ansett sig böra bifalla.

Då emellertid, hvad beträffar fastigheten i Kristianstad, bankofullmäktige gjort sitt erbjudande om densammas försäljning till telegrafverket under villkor, att Riksdagen till försäljningen lämnar sitt bifall, lærer beviljandet af den ifrågasatta köpesumman 173,000 kronor böra ske under förutsättning att den framställning till Riksdagen, som, enligt hvad Riksdagen inhämtat, inom kort lærer vara att från bankofullmäktige i ämnet förvänta, af Riksdagen bifalles.

Mot förslaget att för utförande af vissa ombyggnadsarbeten å sistnämnda fastighet användes ett belopp af 46,000 kronor att utgå af de för anskaffande af lokaler i landsorten för telegrafverkets behof reserverade medel har Riksdagen under nyss angifna förutsättning intet att erinra.

Öfriga här ofvan ej omförmälda förslag beträffande telegrafverkets stater liksom ock Eders Kungl. Maj:ts förslag i afseende å inköp för telegrafverkets behof af byggnadstomter i Lund, Eskilstuna och Borås samt anvisande af vissa belopp från de af 1907 års Riksdag för telegrafverkets räkning beviljade lånemedel har Riksdagen likaledes ansett sig böra bifalla.

På grund af hvad sålunda anförts, och med anledning af ofvanberörda inom Riksdagen väckta motion får Riksdagen, som i detta sammanhang velat uttala den mening, att vid inköp af tomter och uppfö-

rande af byggnader för telegrafverkets räkning hänsyn bör tagas till möjligheten att på samma gång tillgodose behovet af lokaler för andra statens inrättningar å de särskilda orterna, anmäla,

dels att Eders Kungl. Maj:ts förslag om ändring i § 4 mom. 1:o i aflöningsreglementet för tjänstemän vid telegrafverket den 11 oktober 1907 samt de vid samma aflöningsreglemente fogade allmänna grunder till aflöningsförhöjning för icke provisionsberättigad tjänsteman icke af Riksdagen bifallits;

dels att Riksdagen, med bifall till hvad af Eders Kungl. Maj:ts förslagits, äfvensom till omförmälda motion medgifvit, att lokaltelefonisten, änkan Ulla Thyberg samt extra ordinarie interurbantefonisten Agda Mathilda Grip må från ingången af år 1908 af telegrafverkets medel uppbära enhvar under sin återstående lifstid, så länge hon lefver ogift, ett årligt understöd till belopp af 300 kronor, att utbetalas i den ordning, som gäller för fyllnadspensioner från telegrafverket; samt att föreståndaren vid telegrafverkets verkstad Per Johan Berglund må förklaras berättigad att från och med den 1 januari 1908, intill dess han såsom sådan kan varda berättigad till pension, af telegrafverkets medel å indragningsstat årligen uppbära aflöning till belopp af 5,500 kronor; dock med villkor, att därest Berglund efter nämnda dag anställes i rikets, Riksdagens eller kommuns tjänst, skall han vara pliktig att i allo frånträda aflöningen å indragningsstaten, därest den understiger eller är lika med den nya lönen, samt att, därest aflöningen å indragningsstaten öfverstiger berörda nya lön, vidkännas mot den senare svarande afdrag; äfvensom beviljat änkan efter arbetären Sven Emil Nyberg ett årligt understöd af 300 kronor och änkan efter arbetsledaren Johan Thure Johansson ett årligt understöd af 440 kronor att utgå af telegrafverkets medel under deras återstående lifstid, så länge de förblifva ogifta;

dels att Riksdagen i enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda förslag medgifvit, att å telegrafverket tillhörig tomt i Ludvika må uppföras en telegrafstationsbyggnad för en kostnad, icke öfverstigande 43,500 kronor;

dels att, såvida Riksdagen lämnar sitt tillstånd till att den riksbanken tillhörigafastigheten i Kristianstad af banken till telegrafverket öfverlåtes, Riksdagen medgifvit, att för fastighetens förvärfvande af telegrafverket må utgå en köpesumma af 173,000 kronor; samt att för utförande af vissa ombyggnadsarbeten å fastigheten må användas ett be-

lopp af 46,000 kronor att utgå af de för anskaffande af lokaler i landsorten för telegrafverkets behof reserverade medel;

dels att Riksdagen medgifvit, att för anskaffande af lokaler i landsorten för telegrafverkets behof må reserveras ett belopp af 14,500 kronor;

dels att Riksdagen, med godkännande af de enligt statsrådsprotokollet öfver civilärenden den 13 januari 1908 föreslagna ändringar i telegrafverkets stater, samt i anledning af ofvanberörda motion för år 1909 beräknat dessa stater till följande belopp:

Aflöningsstat	kronor	4,729,230: —
Pensions- och understödsstater	»	371,014: —
Omkostnadsstat	»	3,323,896: —
Ränta och amortering	»	1,990,000: —
Fastigheter	»	500,000: —
Telegraфинjebyggnader	»	136,800: —
Öfvergångsstat	»	53,800: —
Indragningsstat	»	11,000: —
		tillsammans kronor 11,115,740: —

och sålunda bestämt telegrafverkets anslag för år 1909, förslagsvis beräknadt, till 11,115,740 kronor, att utgå direkt ur telegrafmedlen;

dels och att Riksdagen af de utaf 1907 års Riksdag för anskaffande af lokaler för telegrafverkets behof beviljade lånemedel, 3,000,000 kronor, anvisat 61,000 kronor för utförande af vissa byggnadsarbeten för utvidgning af telegrafstationens i Malmö lokaler; samt medgifvit, att för telegrafverkets behof må, efter Eders Kungl. Maj:ts pröfning och godkännande, inköpas för byggnadstomter lämpliga fastigheter i Lund, Eskilstuna och Borås äfvensom att köpeskillingarna för dessa fastigheter må utbetalas af ofvannämnda lånemedel.

Medicinalstyrelsen med dithörande stater.

Statsmedicinska anstalten.

10:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att *dels* godkänna det enligt statsrådsprotokollet öfver civilärenden för den 13 januari 1908 tillstyrkta förslag till stat för statsmedicinska anstalten äfvensom

de villkor och bestämmelser, som beträffande föreståndare och vaktmästare uti statsrådsprotokollet föreslagits för åtnjutande af de för dem i staten upptagna aflöningsförmåner,

dels under anslaget till medicinalstyrelsen med dithörande stater uppföra till en statsmedicinsk anstalt ett anslag af 55,400 kronor,

dels ock förklara, att det i medicinalstyrelsens stat upptagna anslag, 6,000 kronor, till en rättskemist skall ur riksstaten utgå.

Den af Eders Kungl. Maj:t nu framlagda staten för den af 1907 års Riksdag beslutade statsmedicinska anstalten står i hufvudsak i öfverensstämmelse med den kostnadsberäkning för anstalten, som af medicinalstyrelsen nämnda år till Riksdagen afgafs och mot hvilken Riksdagen då förklarade sig icke hafva något att erinra. Undantag härutinnan utgöra dock föreståndarnes och vaktmästarnes aflöningar, hvilka af Eders Kungl. Maj:t föreslagits till samma belopp, som i den till innevarande Riksdag aflåtna kungl. propositionen angående lönerreglering för universiteten och karolinska institutet beräknats för professorer och laboratorievaktmästare vid sistnämnda institut, eller 8,100 kronor för professorer och 1,250 kronor för vaktmästare. Då emellertid Riksdagen, såsom i skrifvelse af denna dag angående regleringen af utgifterna under riksstatens åttonde hufvudtitel anmäles, beslutit att, med uteslutande ur förstnämnda aflöning af det till 600 kronor beräknade ortstillägget, nedsätta lönen till 7,500 kronor, lär, på sätt af Riksdagen jämväl beslutats beträffande föreståndaren för den veterinärbakteriologiska anstalt, om hvars inrättande Eders Kungl. Maj:t till innevarande Riksdag aflåtit proposition, ur föreståndarnes vid nu ifrågavarande anstalt aflöning böra uteslutas ortstillägget och aflöningen således bestännas till 7,500 kronor.

Staten i öfrigt äfvensom de för åtnjutande af vissa af aflöningarne föreslagna villkor och bestämmelser hafva icke gifvit Riksdagen anledning till erinran.

Riksdagen har alltså

dels godkänt följande stat för statsmedicinska anstalten, att tillämpas från och med år 1909,

	Kronor.					
	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Orts-tillägg.	Arfvoden.	Summa.	
1 föreståndare	5,000	2,500	—	—	7,500	Efter 5 år kan lönen höjas med 600 kronor.
1 d:o	5,000	2,500	—	—	7,500	
1 assistent å rättskemiska laboratoriet.....	—	—	—	3,000	3,000	Fri bostad.
1 assistent	—	—	—	2,000	2,000	
1 veterinärbiträde	—	—	—	1,000	1,000	
Till tillfälliga biträden, vikariatsersättning och renskriftskrifning	—	—	—	5,000	5,000	
1 vaktmästare.....	700	400	150	—	1,250	Efter 5 år kan lönen höjas med 150 kronor och efter 10 år med ytterligare 150 kronor.
1 d:o	700	400	150	—	1,250	
Betjäning i öfrigt	—	—	—	2,000	2,000	
Hyra af erforderliga lokaler...	—	—	—	—	8,500	
Till belysning, bränsle, gas, vatten m. m.	—	—	—	—	1,760	
För beredning af animal vaccin, tillverkning och kontroll af serum, inköp af djur samt anskaffande af apparater och reagentier m. m.	—	—	—	—	13,440	
Summa	11,400	5,800	300	13,000	54,200	

Anm. Därest vaktmästare i sådan egenskap åtnjuter fri bostad samt bränsle, skall, så länge denna förmån kvarstår, ortstillägg ej till honom utgå, äfvensom å lönen afdragas 150 kronor årligen;

dels godkänt följande villkor och bestämmelser för åtnjutande af de för föreståndare och vaktmästare i staten upptagna aflöningsförmåner,

att sådan tjänstinnehafvare skall vara underkastad den vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet eller jämkning i åligganden, som kan varda honom i behörig ordning ålagd;

att med befattning af ifrågavarande slag icke må förenas annan tjänst å rikets, Riksdagens eller kommuns stat;

att med sådan befattning ej heller må förenas vare sig uppdrag såsom ordförande eller ledamot i styrelse för verk eller bolag, som är med Eders Kungl. Maj:ts oktroj försedt eller blifvit såsom aktiebolag registrerad, eller befattning såsom tjänsteman i sådant verk eller bolag eller annan tjänstebefattning af hvad slag som helst, såframt ej, hvad angår föreståndare, Eders Kungl. Maj:t och, hvad angår vaktmästare, anstalten uppå därom gjord framställning och efter pröfning, att ifrågasvarande uppdrag eller tjänstebefattning ej må anses inverka hinderligt på tjänstgöringen vid anstalten, finner uppdraget eller befattningen kunna få tills vidare mottagas och bibehållas;

att föreståndare vid anstalten icke äga att utan medicinalstyrelsens medgifvande utöfva enskild praktik;

att tjänstgöringspenningar få uppbäras endast för den tid, befattnings innehafvare verkligen tjänstgjort eller åtnjutit semester eller därmed jämförlig ledighet, men skola för den tid, han eljest varit från tjänstgöring befriad, utgå till den, som uppehållit befattningen;

att den, som af sjukdom hindras att sin befattning förrätta, äger uppbära hela lönen jämte ortstillägget, men att den, som undfår ledighet för svag hälsas vårdande, enskilda angelägenheter, tjänstgöring hos Riksdagen, dess utskott eller revisorer eller andra särskilda uppdrag eller i behörig ordning afstänges från tjänstgöring eller eljest är lagligen förhindrad att sköta befattningen, kan förpliktas att, utöfver tjänstgöringspenningar afstå så mycket af lönen eller ortstillägget, som för befattningens uppehållande erfordras eller eljest pröfvas skäligt;

att aflöning ej må utgå för tid, hvarunder befattnings innehafvare afhållit sig från tjänstgöring utan att hafva i vederbörlig ordning erhållit tjänstledighet eller kunna styrka giltigt förfall;

att, därest befattnings innehafvare varder afstängd från tjänstgöring eller i häkte tagen, den del af hans aflöning, som icke pröfvas böra användas till befattningens uppehållande, skall under tiden innehållas, såvida ej pröfvas skäligt låta honom uppbära något däraf;

att, där höjning af aflöningen efter viss tids fortsatt innehafvande af befattning i samma lönegrad är i staten medgifven, tidpunkten för första förhöjningen bestämmes att inträda efter fem år, under villkor att innehafvaren mer än fyra år af denna tid med goda vitsord bestridt sin egen eller, på grund af förordnande, annan statens tjänst eller fullgjort annat offentligt uppdrag, dock att härvid icke må föras honom till last den tid, han åtnjutit semester eller därmed jämförlig ledighet, och för andra förhöjningen, därest sådan kan ske, efter ytterligare fem år, på samma villkor, under iakttagande, hvad hvar och en af dessa

aflöningsförhöjningar angår, att den högre aflöningen ej får tillträdas förrän vid början af kalenderåret näst efter det, hvarunder den stadgade tjänstaldern blifvit uppnädd;

att tjänst innehafvare, som, då han intjänat stadgad tid för erhållande af aflöningsförhöjning, redan uppnått den lefnads- och tjänstaldern, som berättigar honom till pension, icke må samma förhöjning tillträda;

att vid afgang från tjänsten till följd af afskedstagande, entledigande eller dödsfall själfva lönen äfvensom ortstillägget utgå till månadens slut; samt

att i fråga om skyldighet att från tjänsten afgå äfvensom i fråga om rätt till pension skall gälla, hvad i särskild lag angående civila tjänst innehafvares rätt till pension är vid tiden för lönestatens ikraftträdande eller, såvidt angår innehafvare af befattning, som därefter tillträdes, vid tillträdet till befattningen stadgad;

dels under anslaget till medicinalstyrelsen med dithörande stater uppfört till en statsmedicinsk anstalt ett anslag af 54,200 kronor;

dels ock förklarar, att det i medicinalstyrelsens stat upptagna anslag, 6,000 kronor, till en rättskemist skall ur riksstaten utgå.

På grund af detta beslut har anslaget till medicinalstyrelsen med dithörande stater, nu upptaget till 513,600 kronor, däraf 12,000 kronor reservationsanslag, höjts med 48,200 kronor till 561,800 kronor, däraf 12,000 kronor reservationsanslag.

Vaccinationens befrämjande.

11:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag och 1907 års Riksdags vid beslut om inrättande af en statsmedicinsk anstalt fogade villkor, att reservationsanslaget till vaccinationens befrämjande skulle nedsättas till 7,700 kronor, har Riksdagen minskat reservationsanslaget till vaccinationens befrämjande, nu 15,000 kronor, med 7,300 kronor till 7,700 kronor.

Hospitals underhåll.

12:o) Eders Kungl. Maj:t har vidare föreslagit Riksdagen medgifva, att vid Göteborgs hospital må från och med 1909 anställas ytterligare en biträdande läkare mot den kontanta aflöning och de förmåner i öfrigt

samt under de bestämmelser och villkor, som beträffande biträdande läkare vid rikets hospital och asyler blifvit i enlighet med 1907 års Riksdags beslut genom Kungl. bref den 28 juni samma år af Eders Kungl. Maj:t fastställda; samt att hvad som erfordras för beredande af ifrågavarande aflöningsförmåner skall utgå af förslagsanslaget till hospitals underhåll.

På grund af hvad i ärendet blifvit upplyst angående den starka tillväxt af patientantalet vid Göteborgs hospital, som under den närmaste framtiden är att vänta, beroende dels på af Eders Kungl. Maj:t lämnadt tillstånd för Göteborgs stad att vid hospitalet anordna en upptagningsanstalt för 75 sinnessjuka dels ock på den af 1907 års Riksdag beslutade utvidgningen af hospitalet för mottagande af 50 sinnessjuka af första betalningsklassen, har Riksdagen funnit den äskade nya läkare-tjänsten vara af behovet påkallad. Den kontanta aflöningen för den i 1907 års stat för hospitalet upptagna biträdande läkaren utgår med 3,500 kronor, eller, om han är medicine kandidat, 2,500 kronor; och skulle enahanda aflöningsbestämmelse gälla för den nu föreslagna biträdande läkaren, hvaremot Riksdagen ej har något att erinra. Med anledning af hvad departementschefen till statsrådsprotokollet anfört därom, att den nya läkarebefattningen möjligen icke skulle vara oundgängligen nödvändig redan från början af år 1909, har Riksdagen velat uttala sin förväntan, att platsen icke varder tillsatt förr än verkligt behof af densamma föreligger.

Riksdagen har alltså medgifvit,

dels att vid Göteborgs hospital må från och med år 1909 anställas ytterligare en biträdande läkare mot den kontanta aflöning och de förmåner i öfrigt samt under de bestämmelser och villkor, som beträffande biträdande läkare vid rikets hospital och asyler blifvit i enlighet med 1907 års Riksdags beslut genom kungl. bref den 28 juni samma år af Eders Kungl. Maj:t fastställda;

dels ock att hvad som erfordras för beredande af ifrågavarande aflöningsförmåner skall utgå af förslagsanslaget till hospitals underhåll.

Karantänsinrättningen på Käsö.

13:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att höja det till karantänsinrättningen å Käsö nu utgående förslagsanslaget, högst 15,850 kronor, med 1,000 kronor till högst 16,850 kronor.

Den för innevarande år af Eders Kungl. Maj:t fastställda staten för karantänsinrättningen å Kängö är af följande lydelse:

En karantänsläkare	4,700: —
En karantänsmästare	3,200: —
Till sekreterar- och revisorsgöromål	500: —
Fyra karantänsdrängar, arfvode efter 70 kronor i månaden till dem hvar	3,360: —
Två karantänsdrängar, hvardera två ålderstillägg å tillsammans 10 kronor i månaden	240: —
Till parkens och öfriga planteringars underhåll m. m.	100: —
Underhållskostnader jämte andra tillfälliga utgifter högst	3,750: —
<hr/> Summa kronor 15,850: —	

I sammanhang med statens fastställande medgaf därjämte Eders Kungl. Maj:t, att karantänsdräng må för egen del samt för hos honom boende hustru och oförsörjda barn erhålla kostnadsfri läkarvård af karantänsläkaren; och föreskrefs tillika, att, därest karantänsdräng af sjukdom hindras att utöfver en månad sin tjänst förrätta, han är skyldig att afstå halfva arfvodet för öfverskjutande tiden, ifall så påfordras.

Den föreslagna förhöjningen i anslaget är afsedd att användas till förbättring af de fyra karantänsdrängarnes arfvoden med 10 kronor i månaden för dem hvardera, tillhoppa 480 kronor, till ålderstillägg åt ytterligare två af drängarne med likaledes 10 kronor i månaden för dem hvardera, tillhoppa 240 kronor, till höjning af anslaget för underhållskostnader jämte andra tillfälliga utgifter med 250 kronor eller tillsammans 970 kronor, afrundadt till 1,000 kronor. Mot de sålunda föreslagna förhöjningarne i hvad de afse löneförbättringar och ålderstillägg har Riksdagen icke funnit anledning till erinran. Däremot har Riksdagen, då något behof af den ifrågasatta förhöjningen i anslaget till underhållskostnader m. m. ej blifvit i ärendet ådagalagdt, icke ansett sig böra bifalla förslaget i denna del.

Riksdagen har förty höjt det till karantänsinrättningen å Kängö nu utgående förslagsanslaget, högst 15,850 kronor, till högst 16,600 kronor, eller med 750 kronor.

Öfriga ordinarie anslag.

14:o) Beträffande öfriga ordinarie anslag, som för innevarande år finnas å sjätte hufvudtiteln uppförda, har Eders Kungl. Maj:t icke föreslagit

någon annan ändring, än att förslagsanslaget till skrifmaterialier och expenser, ved m. m. för jämnande af hufvudtitelns slutsumma måtte ökas med 37 kronor eller från 425,832 kronor till 425,869 kronor.

Riksdagen har fastställt samtliga å sjätte hufvudtiteln uppförda ordinarie anslag, som här ofvan icke blifvit omförmälda, för år 1909 till samma belopp som i innevarande års riksstat, dock att anslaget till skrifmaterialier och expenser, ved m. m. till jämnande af hufvudtitelns slutsumma minskats med 73 kronor eller från 425,832 kronor till 425,759 kronor.

Arbetsförsäkringen.

15:o) Eders Kungl. Maj:t har vidare föreslagit Riksdagen medgifva, att Eders Kungl. Maj:t må äga för år 1909 använda de till underlättande af åtgärder för arbetares olycksfallsförsäkring och sjukkassors bildande afsatta belopp i mån af behof dels till förvaltningsbidrag åt sjukkassor under enahanda villkor, som i Riksdagens skrifvelse den 1 juni 1907 (n:r 235) äro angifna, dels ock till utarbetande och offentliggörande genom kommerskollegii afdelning för arbetsstatistik af statistiska årsredogörelser för såväl sjukkasseväsendet i riket som olycksfall i arbetet.

Under erinran om Eders Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen utom hufvudtitlarne gjorda framställning, att till underlättande af åtgärder för arbetares olycksfallsförsäkring och sjukkassors bildande måtte för år 1909 afsättas en summa af 500,000 kronor, beträffande hvilken framställning Riksdagen i särskild skrifvelse anmäler sitt däröfver fattade beslut, får Riksdagen, som icke funnit anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts nu ifrågavarande förslag, anmäla, att Riksdagen, med bifall till Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning, medgifvit, att Eders Kungl. Maj:t må äga för år 1909 använda de till underlättande af åtgärder för arbetares olycksfallsförsäkring och sjukkassors bildande afsatta belopp, i mån af behof,

dels till förvaltningsbidrag åt sjukkassor under villkor:

1:o) att sjukkassan skall vara hos vederbörande myndighet registrerad i enlighet med lagen om sjukkassor;

2:o) att sjukkassan skall under föregående år haft egna inkomster, uppgående till minst lika mycket som det begärda förvaltningsbidragets belopp; samt

3:o) att förvaltningsbidraget skall för år utgå i förhållande till det

antal afgiftspliktiga medlemmar, sjukkassan under näst föregående år städse haft,

med 1 krona 50 öre för hvarje medlem till och med 100,

med 1 krona för hvarje medlem därutöfver till och med 300,

med 50 öre för hvarje medlem därutöfver till och med 2,600 samt med 25 öre för hvarje medlem därutöfver,

dels ock till utarbetande och offentliggörande genom kommerskollegii afdelning för arbetsstatistik af statistiska årsredogörelser ej mindre för sjukkasseväsendet i riket än äfven för olycksfall i arbetet.

Extra anslag.

Civildepartementets afdelning af Kungl. Maj:ts kansli.

16:o) Med anledning af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning, har Riksdagen i likhet med hvad för åren 1904—1908 ägt rum för år 1909 till *biträde inom civildepartementet vid beredning af ärenden rörande försäkringsväsendet* på extra stat anvisat ett belopp af 3,000 kronor.

17:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att såsom godtgörelse till en särskild föredragande inom civildepartementet af ärenden rörande elektriska anläggningar äfvensom vissa andra mål, efter därom af departementschefen meddelad bestämmelse, på extra stat för år 1909 till Eders Kungl. Maj:ts förfogande anvisa ett belopp af 3,500 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att låta af detta belopp förskottsvis under år 1908 af tillgängliga medel utanordna 500 kronor.

Anslag för ifrågavarande ändamål beviljades första gången af 1906 års Riksdag å extra stat för år 1907 till ett belopp af 5,000 kronor med rätt för Eders Kungl. Maj:t att låta af detta belopp förskottsvis under år 1906 af tillgängliga medel utanordna 2,500 kronor. Sedermera beviljade 1907 års Riksdag anslaget att utgå för innevarande år med likaledes 2,500 kronor.

Riksdagen, som funnit den föreslagna ökningen af anslaget vara af behovet påkallad, har *såsom godtgörelse till en särskild föredragande inom civildepartementet af ärenden rörande elektriska anläggningar äfvensom*

vissa andra mål, efter därom af departementschefen meddelad bestämelse, på extra stat för år 1909 till Eders Kungl. Maj:ts förfogande anvisat ett belopp af 3,500 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att låta af detta belopp förskottsvis under år 1908 af tillgängliga medel utanordna 500 kronor.

18:o) Eders Kungl. Maj:t har vidare föreslagit Riksdagen att såsom godtgörelse till ytterligare en särskild föredragande inom civildepartementet på extra stat för år 1909 till Eders Kungl. Maj:ts förfogande anvisa ett belopp af 6,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att låta af detta belopp förskottsvis under år 1908 af tillgängliga medel utanordna 3,000 kronor.

Som det synes Riksdagen synnerligen önskvärdt, att det afsevärdt stora antalet balanserade mål inom civildepartementet snarast möjligt nedbringas men detta enligt den i ämnet förebragta utredningen ej synes kunna med nu inom departementet tillgängliga arbetskrafter låta sig göra, har Riksdagen såsom *godtgörelse till ytterligare en särskild föredragande inom civildepartementet* på extra stat för år 1909 till Eders Kungl. Maj:ts förfogande anvisat ett belopp af 6,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att låta af detta belopp förskottsvis under år 1908 af tillgängliga medel utanordna 3,000 kronor.

Öfverståthållareämbetet.

19:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att till utgifvande af tidningarna »Polisunderrättelser» och »Meddelanden angående automobiltrafik» på extra stat för år 1909 anvisa ett belopp af 24,000 kronor.

Ifrågavarande anslag, som hittills afsett endast förstnämnda tidning, beviljades först af 1877 års Riksdag med ett belopp af 6,000 kronor och höjdes därefter redan af 1878 års Riksdag till 10,000 kronor. Det blef vidare af 1885 års Riksdag, i sammanhang med antagandet af lagen angående lösdrifvares behandling, utfärdad den 12 juni 1885, ökad till 15,000 kronor och förhöjdes ytterligare vid 1902 års riksdag till 17,000 kronor. Slutligen ökade 1907 års Riksdag anslaget till 21,000 kronor med rätt för Eders Kungl. Maj:t att redan under år 1907 däraf disponera 2,000 kronor.

Då ett fullt tidsenligt redigerande af tidningen »Polisunderrättelser» torde draga större kostnader än som kunna med det nuvarande an-

slaget bestridas samt en tidning angående automobiltrafiken lär vara behöflig med hänsyn till stadgandet i § 37 i förordningen om automobiltrafik den 21 september 1906, synes en ökning af ifrågakvarande anslag vara af behovet påkallad. Däremot synes det belopp som beräknats för utgifvandet af sistnämnda tidning eller 3,300 kronor, i betraktande af densammas innehåll och utstyrsel, hvarom Riksdagen förskaffat sig kännedom, vara synnerligen högt tilltaget. Riksdagen, som emellertid icke ansett sig kunna nedsätta det begärda anslaget, vill dock uttala sin förväntan, att hela anslaget icke kommer att disponeras.

Slutligen anser sig Riksdagen böra framhålla, att, då afsevärda kostnader sålunda drabba statsverket för kontrollen å automobiltrafiken, det torde böra tagas under öfvervägande, huruvida icke dessa kostnader borde öfverflyttas å automobilägarne vare sig genom åläggande för dessa att vid registreringen af automobilerna erlägga registreringsafgifter till lämpligt belopp eller ock på annat sätt.

Under uttalande häraf får Riksdagen meddela, att Riksdagen till utgifvande af tidningarna »Polisunderrättelser» och »Meddelanden angående automobiltrafik» på extra stat för år 1909 anvisat ett belopp af 24,000 kronor.

Väg- och vattenbyggnadsstaten.

20:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att till förstärkning af arbetskrafterna hos väg- och vattenbyggnadsstyrelsen på extra stat för år 1909 bevilja ett anslag af 15,400 kronor.

Detta anslag är för innevarande år beviljad med ett från 7,600 kronor till 13,000 kronor höjdt belopp.

Af hvad i ärendet förekommit anser Riksdagen vara ådagalagdt, att en ytterligare förstärkning af väg- och vattenbyggnadsstyrelsens arbetskrafter är af behovet påkallad; och har Riksdagen förty med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, till förstärkning af arbetskrafterna hos väg- och vattenbyggnadsstyrelsen på extra stat för år 1909 beviljat ett anslag af 15,400 kronor.

21:o) I anledning af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen i likhet med hvad förut under en följd af år ägt rum på extra stat för år 1909 anvisat ett anslag af 10,000 kronor till *undersökningar af mindre hamnar och farleder äfvensom till upprättande af planer till anläggning eller ombyggnad af broar*, då dylika arbeten icke äro förenade med vägföretag.

22:o) På grund af Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag har Riksdagen i likhet med hvad för åren 1905—1908 ägt rum, för anordnande af *inspektion å enskilda järnvägars rullande materiel*, på extra stat för år 1909 anvisat 5,000 kronor att för ändamålet ställas till väg- och vattenbyggnadsstyrelsens förfogande.

23:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen vidare, i likhet med hvad som skett för innevarande år, *till bidrag för anläggning af nya samt förbättring eller omläggning af backiga eller eljest mindre goda vägar* på extra stat för år 1909 anvisat 1,250,000 kronor.

24:o) På grund af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för innevarande år ägt rum, *till understödjande af brobyggnader och, företrädesvis mindre, hamnbyggnader samt upprensning af åar och farleder*, på extra stat för år 1909 beviljat ett anslag af 400,000 kronor.

25:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen besluta, att i afseende å statsbidrag till väganläggningar och vägförbättringar samt till bro- och hamnbyggnader äfvensom upprensning af åar och farleder, som af Riksdagen för år 1909 kunde komma att beviljas, skola bibehållas därutinnan nu gällande villkor och bestämmelser.

De allmänna villkoren för erhållande och tillgodonjutande af ofvan under punkterna 23 och 24 omförmälda statsbidrag samt kontrollen därå, att fastställda planer varda vid arbetenas utförande följda, innehållas i Riksdagens skrifvelse den 31 maj 1907 (n:o 6) och blefvo till allmänhetens kännedom meddelade genom nådig kungörelse den 28 juni 1907 (Svensk författningssamling 1907 n:o 41).

Riksdagen har beslutat, att i afseende å de af Riksdagen för år 1909 beviljade statsbidrag till väganläggningar och vägförbättringar samt till bro- och hamnbyggnader äfvensom upprensning af åar och farleder skola gälla de allmänna villkor och bestämmelser, hvilka finnas intagna i Riksdagens skrifvelse den 31 maj 1907.

26:o) Till istandsättande och ombyggnad af Skanörs hamn har 1906 års Riksdag beviljat ett anslag af 272,900 kronor och därpå på extra stat för år 1907 anvisat 72,900 kronor, hvarefter af Riksdagen för år 1908 anvisats ytterligare ett belopp af 100,000 kronor.

Eders Kungl. Maj:t har nu föreslagit Riksdagen att å extra stat för år 1909 anvisa återstående 100,000 kronor af omförmälda anslag. På sätt Riksdagen i särskild skrifvelse anmält, har Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning vunnit Riksdagens bifall.

27:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har 1907 års Riksdag för upprensning af det s. k. Väckholmsundet beviljat ett anslag af 250,000 kronor och däraf på extra stat för år 1908 anvisat ett belopp af 100,000 kronor.

Eders Kungl. Maj:t har nu föreslagit Riksdagen att af nämnda anslag på extra stat för år 1909 anvisa ytterligare 75,000 kronor; och har Riksdagen på sätt i särskild skrifvelse anmälts, bifallit Eders Kungl. Maj:ts omförmälda förslag.

Medicinalstaten.

28:o) På grund af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen i likhet med hvad för åren 1907 och 1908 ägt rum, på extra stat för år 1909 beviljat ett anslag af 600 kronor att under sistnämnda år med 50 kronor i månaden användas såsom *personligt lönetillägg till tillförordnade medicinalrådet Gustaf Richard Stenbeck*, så länge han bestrider medicinalrådet J. G. Schuldheis' ämbete.

29:o) Med anledning af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen, såsom för innevarande år skett, på extra stat för år 1909 *till aflönande af en extra vaktmästare hos medicinalstyrelsen* anvisat ett anslag af 800 kronor.

30:o) Eders Kungl. Maj:t har vidare föreslagit Riksdagen att till arfvode för en kontrollant af hospitalens ekonomiska förvaltning på extra stat för år 1909 bevilja ett anslag af 5,800 kronor.

En effektivare kontroll af hospitalens ekonomiska förvaltning än som för närvarande kan åstadkommas synes Riksdagen vara i hög grad af behovet påkallad. En dylik kontroll bör, enligt Riksdagens förmenande, på lämpligaste sätt kunna vinnas genom anställande af en utom hospitalen stående tjänsteman med hufvudsaklig uppgift att under ofta återkommande, för hospitalsförvaltningarna icke i förväg kända besök, vid de särskilda hospitalen anställa inventeringar och i öfrigt vidtaga åtgärder till utrönande, huruvida de för hospitalens förvaltning gällande

föreskrifter vid anstalterna behörigen efterleivas. Under den tid denne tjänsteman icke är upptagen af ämbetsresor torde han, såsom departementschefen ock förutsatt, böra inom medicinalstyrelsen biträda vid handläggning af ärenden rörande hospitalsförvaltningen och särskildt vid granskning af hospitalens räkenskaper, hvarigenom ett under en lång följd af år för sådan granskning beviljadt extra anslag af 1,200 kronor ej vidare skulle behöfva utgå.

Af medicinalstyrelsen har framställts förslag om, att kontrollanten jämväl skulle hafva till åliggande att tjänstgöra som vikarie för den hos styrelsen anställde kamreraren för hospitalsärenden under dennes semester. Då ifrågasvarande anordnings lämplighet af departementschefen ifrågasatts, anser sig Riksdagen böra såsom sin mening uttala, att, därest den föreslagna vikariatstjänstgöringen kan genomföras utan eftersättande af den kontrollanten hufvudsakligen påhvilande lokala kontrollen, anordningen i fråga bör åtminstone försöksvis genomföras. Beträffande det föreslagna arfvodet, 5,800 kronor, eller enahanda belopp, som är bestämdt såsom aflöning för andra gradens tjänstemän i de nyreglerade centrala ämbetsverken, har Riksdagen, med hänsyn därtill att det läser få anses vara af synnerlig stor vikt att innehafvaren af den föreslagna befattningen såväl genom personliga kvalifikationer som ock till följd af sin tjänsteställning vid fullgörandet af sina åligganden kommer att åtnjuta tillbörlig aktning och åtlydnad, icke haft något att emot detsamma erinra.

Slutligen vill Riksdagen ehuru anslaget i fråga endast föreslagits å extra stat, likväl med hänsyn å ena sidan till flertalet extra anslags tendens att år efter år återkomma och å andra sidan den föreslagna anordningens utpräglade egenskap af försöksåtgärd redan nu velat uttala den mening, att anslaget icke torde böra förnyas med mindre tillförlitligen utredes, att det med detsamma afsedda ändamål verkligen uppnåtts.

Under uttalande häraf får Riksdagen anmäla, att Riksdagen till *arfvode för en kontrollant af hospitalens ekonomiska förvaltning* på extra stat för år 1909 beviljat ett anslag af 5,800 kronor.

31:o) På grund af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen i likhet med hvad beträffande åren 1907 och 1908 ägt rum, på extra stat för år 1909 anvisat ett anslag af 12,000 kronor att enligt därom af Eders Kungl. Maj:t meddelade bestämmelser användas till *bekostande af behandling enligt den s. k. ljusmetoden af medellösa, med sjukdomen »lupus vulgaris» behäftade personer från lands-*

orten, under villkor att genom bidrag från vederbörande landsting eller kommuner eller annorledes bestrides det belopp, som erfordras för patientens resa fram och åter mellan hemorten och den anstalt, där behandlingen äger rum, äfvensom för hans underhåll, så länge behandlingen varar.

32:o) Med anledning af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen i likhet med hvad för innevarande år ägt rum, på extra stat för år 1909 anvisat till *underhåll* under samma år af *Järfsjö sjukhus för spetälska* ett belopp af 20,000 kronor.

33:o) Sedan Riksdagen för uppförande af ett nytt hospital å Sätters kungsgård och därintill angränsande mark år 1905 beviljat ett anslag af 2,556,300 kronor och däraf på extra stat anvisat för år 1906 320,000 kronor, för år 1907 300,000 kronor samt för innevarande år 750,000 kronor, har Eders Kungl. Maj:t nu föreslagit Riksdagen att af ifrågasvarande anslag på extra stat för år 1909 anvisa ett belopp af 525,000 kronor.

I anledning häraf har Riksdagen af det för *uppförande af Sätters hospital* beviljade anslaget af 2,556,300 kronor på extra stat för år 1909 anvisat ett belopp af 525,000 kronor.

34:o) Sedan Riksdagen år 1906 för anläggning af ett hospital i närheten af Västervik beviljat ett anslag af 2,766,498 kronor samt däraf på extra stat anvisat för år 1907 ett belopp af 150,000 kronor och för innevarande år 500,000 kronor, har Eders Kungl. Maj:t nu föreslagit Riksdagen att af omförmälda anslag på extra stat för år 1909 anvisa ett belopp af 625,000 kronor.

Riksdagen har af det för *anläggning af ett hospital i närheten af Västervik* beviljade anslag å 2,766,498 kronor på extra stat för år 1909 anvisat ett belopp af 625,000 kronor.

35:o) 1907 års Riksdag beviljade för uppförande vid Göteborgs hospital af en byggnad, afsedd för sinnessjuka af första betalningsklassen, ett anslag af 354,250 kronor samt anvisade däraf på extra stat för innevarande år 100,000 kronor. Eders Kungl. Maj:t har nu föreslagit Riksdagen att af nämnda anslag på extra stat för år 1909 anvisa ett belopp af 150,000 kronor.

På grund häraf har Riksdagen af det för uppförande *vid Göteborgs hospital af en byggnad, afsedd för sinnessjuka af första betalningsklassen,*

beviljade anslag å 354,250 kronor på extra stat för år 1909 anvisat ett belopp af 150,000 kronor.

36:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att för anordnande af elektrisk belysning vid Uppsala hospital i hufvudsaklig öfverensstämmelse med därom af medicinalstyrelsen framlagdt förslag, på extra stat för år 1909 bevilja ett anslag af 100,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att låta förskottsvis under år 1908 af tillgängliga medel utanordna nämnda belopp.

Då behovet af införande af elektrisk belysning å ifrågavarande hospital lärt få anses genom hvad därom i ärendet förekommit, till fullo ådagalagdt, har Riksdagen intet att erinra emot åtgärden i fråga. Kostnaden härför är enligt statsrådsprotokollet beräknad till 99,450 kronor eller i rundt tal 100,000 kronor. Det skulle visserligen kunna ifrågasättas, huruvida ej, till nedbringande af detta otvifvelaktigt synnerligen höga belopp, med den föreslagna anordningen kunnat anstå till dess att för åstadkommande af den elektriska strömmen kunde användas någon närbelägen vattenkraft, afsedd att utnyttjas för elektrisk kraftöfverföring för andra statens ändamål, men då den föreslagna belysningsanordningen är af trängande natur och frågan om vattenfallens användande för berörda ändamål icke inom den närmaste framtiden torde vinna sin lösning, har Riksdagen emellertid icke ansett att nu angifna synpunkt bör ställa sig hindrande i vägen för genomförande, så fort ske kan, af Eders Kungl. Maj:ts förslag. Jämväl skulle kunna ifrågasättas, att dels genom det starka prisfall å artikeln koppar, som under sista tiden inträffat, dels ock genom försäljning af de å asylen befintliga gamla ångmaskinerna det för den föreslagna anordningen erforderliga beloppet skulle kunnat något nedbringas, men då Riksdagen icke varit i tillfälle att ingå i närmare pröfning af dessa omständigheter, har Riksdagen icke ansett sig kunna göra någon minskning i det begärda anslaget.

Riksdagen har förty för *anordnande af elektrisk belysning vid Uppsala hospital* i hufvudsaklig öfverensstämmelse med det af medicinalstyrelsen framlagda förslag, på extra stat för år 1909 beviljat ett anslag af 100,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att låta förskottsvis under år 1908 af tillgängliga medel utanordna nämnda belopp.

37:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att för uppförande af boställshus för hospitalsläkare vid Kristinehamns hospital

samt vid Lunds hospital och asyl på extra stat för år 1909 anvisa ett belopp af 54,000 kronor.

På framställning af Eders Kungl. Maj:t beviljade 1907 års Riksdag på extra stat för innevarande år för uppförande af boställshus dels vid Göteborgs hospital för en biträdande läkare och dels vid Piteå hospital och asyl för en hospitalsläkare ett anslag af 44,000 kronor. I den skrifvelse till Eders Kungl. Maj:t, hvaruti Riksdagen anmälde sitt med anledning af sitt öfver Eders Kungl. Maj:ts sistberörda framställning fattade beslut yttrade Riksdagen bland annat, att Riksdagen funne det vara önskvärdt, att familjebostäder i största möjliga utsträckning bereddades såväl hospitalsläkare som äfven de biträdande läkarna vid hospitalen. I anslutning till denna uppfattning samt då tillfyllestgörande skäl synas hafva anförts för att kostnaderna för de nu framlagda byggnadsförslagen betydligt öfverstiga hvad som beräknats för de i det väsentliga likartade af förra årets Riksdag beslutade byggnadsföretagen vid Göteborgs hospital samt Piteå hospital och asyl, har Riksdagen för *uppförande af boställshus för hospitalsläkare vid Kristinehamns hospital samt vid Lunds hospital och asyl* på extra stat för år 1909 anvisat ett belopp af 54,000 kronor.

38:o) Eders Kungl. Maj:t har vidare föreslagit Riksdagen att för uppförande vid Vänersborgs hospital och asyl af två boställshus för gifta manliga sjukskötare och vid Göteborgs hospital af två dylika boställshus på extra stat för år 1909 bevilja ett anslag af 104,800 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att låta förskottsvis af tillgängliga medel under år 1908 utanordna nämnda belopp.

För uppförande af boställshus för gifta manliga sjukskötare beviljades anslag af Riksdagen år 1907, då beträffande Lunds hospital och asyl. Hvad Riksdagen i sin till Eders Kungl. Maj:t i ämnet aflåtna skrifvelse uttalat beträffande sistnämnda anslag, nämligen att anskaffande af familjebostäder åt gifta skötare måste anses i afsevärd grad bidra till möjligheten att erhålla för befattningen väl kvalificerad folk och att vid anstalten säkrare fästa personalen, lärar få anses äga giltighet äfven beträffande nu föreliggande förslag; och som Riksdagen icke funnit skäl till anmärkning emot detsamma vare sig i afseende å byggnadernas antal och beskaffenhet eller beträffande kostnadsberäkningen, har Riksdagen för *uppförande vid Vänersborgs hospital och asyl af två boställshus för gifta manliga sjukskötare och vid Göteborgs hospital af två dylika boställshus* på extra stat för år 1909 beviljat ett anslag

af 104,800 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att låta förskottsvis af tillgängliga medel under år 1908 utanordna nämnda belopp.

39:o) I anledning af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen vidare till *upprätthållande af verksamheten vid de genom medel ur konung Oscar II:s jubileumsfond inrättade s. k. folksanatorierna* på extra stat för år 1909 anvisat ett belopp af 200,000 kronor, eller enahanda belopp, hvartill anslaget blifvit för hvart och ett af åren 1904—1908 bestämdt, att användas i enlighet med af Eders Kungl. Maj:t meddelade bestämmelser.

40:o) På sätt i särskild skrifvelse anmäles har Riksdagen med bifall till Eders Kungl. Maj:ts i ämnet aflåtna proposition till bidrag för *uppförande eller inrättande af tuberkulossjukvårdsanstalter*, företrädesvis tuberkulossjukstugor, tuberkulossjukhus och tuberkulosafdelningar på andra sjukvårdsanstalter, på extra stat för år 1909 anvisat ett belopp af 400,000 kronor;

41:o) I en till Riksdagen den 14 februari 1908 aflåten proposition, n:o 48, har Eders Kungl. Maj:t, under återopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver civilärenden för samma dag, föreslagit Riksdagen att, för inköp för Nyköpings hospitals räkning af tomterna n:is 77—83 i Nyköpings stads tredje kvarter, på extra stat för år 1909 bevilja ett anslag af 71,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att låta förskottsvis under år 1908 af tillgängliga medel utanordna nämnda belopp.

Då Riksdagen funnit behovet af ökad utrymme för ifrågavarande hospital, särskildt för beredande af familjebostäder åt gifta skötare, vara genom hvad därom i ärendet förekommit ådagalagdt samt de för den ifrågasatta utvidgningen till inköp föreslagna tomterna synas för ändamålet synnerligen välbelägna, har Riksdagen, som ej heller funnit anledning till erinran mot beloppen af de för de olika fastigheterna begärda köpeskillingarna ansett sig böra bifalla propositionen. Riksdagen vill emellertid särskildt betona hvad öfverintendentsämbetet i sitt i ärendet afgifna utlåtande uttalat därom, att utan afsevärda förändringar eller reparationer bostäder för tio gifta och en, möjligen två ogifta skötare kunna beredas inom gårdarne n:is 77—80.

Under framhållande häraf får Riksdagen anmäla, att Riksdagen för *inköp för Nyköpings hospitals räkning af tomterna n:is 77—83 i Nyköpings stads tredje kvarter*, på extra stat för år 1909 beviljat ett anslag af 71,000

kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att låta förskottsvis under år 1908 af tillgängliga medel utanordna nämnda belopp.

42:o) I en inom Riksdagen väckt motion har föreslagits, att Riksdagen måtte å extra stat för år 1909 bevilja ett anslag af 10,000 kronor till bestridande af kostnaderna för vård af mindre bemedlade skrofulösa barn vid hafskuranstalten å Styrso i Göteborgs skärgård.

Riksdagen har i anledning af förevarande motion, under förutsättning att Göteborgs stad lämnar ett bidrag af lägst 15,000 kronor samt att vård å anstalten beredes för minst 12 utom Göteborgs stad boende patienter, till *bestridande af kostnaderna för vård af mindre bemedlade skrofulösa barn vid hafskuranstalten å Styrso i Göteborgs skärgård* å extra stat för år 1909 beviljat ett anslag af 10,000 kronor att utgå under de villkor i öfrigt, Eders Kungl. Maj:t må pröfva lämpligt bestämma.

43:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att på extra stat för år 1909 bevilja ett anslag af 7,000 kronor att utgå till understöd åt kuranstalten Sans Souci invid Uppsala på villkor, som af Eders Kungl. Maj:t kunde pröfvas lämpliga.

Ifrågavarande anslag beviljades första gången år 1893 och utgick för hvart och ett af åren 1894—1900 med 2,000 kronor, för hvart och ett af åren 1901—1904 med 3,000 kronor samt för hvart och ett af åren 1905—1907 med 4,000 kronor. Jämväl för innevarande år är anslaget beviljad till sistnämnda belopp. 1907 års Riksdag beviljade dessutom såsom bidrag till nybyggnad vid kuranstalten på extra stat för innevarande år 6,000. Sedan berörda nybyggnad nu blifvit fullbordad samt anstalten till följd däraf kan intaga ett större patientantal än förut, synes densamma med hänsyn till dess behjärtansvärda ändamål böra understödjas med statsanslag till högre belopp än under föregående år; och har Riksdagen icke något att anföra emot storleken af det begärda anslaget.

Beträffande sättet för de sålunda erforderliga medlens anskaffande vill Riksdagen erinra, hurusom Riksdagen uti skrifvelse den 23 maj 1906 angående regleringen af utgifterna under riksstatens sjätte hufvudtitel framhållit, att enligt 25 § i kungl. förordningen angående försäljning af brännvin den 9 juni 1905 skulle viss del af brännvinsförsäljningsmedlen afsättas för att användas till främjande af nykterhet och motarbetande af dryckenskapens följder, men att Riksdagen emellertid, då berörda förordning först under senare delen af år 1907 trädde i kraft och enligt densamma influtna försäljningsmedel följaktligen icke kunde under

samma är blifva för nämnda ändamål tillgängliga, ansett anslag å riksstaten till understöd åt ifrågavarande kuranstalt böra för år 1907 beviljas.

Som emellertid statskontoret först i april eller maj 1909 syntes kunna blifva i tillfälle att företaga den i 25 § anbefallda afsättning af viss kvotdel af samtliga afgifter och vinstmedel, upptogs jämväl anslaget för innevarande år å riksstaten.

Under år 1909 blifva emellertid åsyftade brännvinsförsäljningsmedel disponibla, och anser Riksdagen, såsom äfven af statskontoret framhållits, att berörda medel böra för förevarande och likartade ändamål i första hand användas. Den af departementschefen framhållna olämpligheten af att, innan känt är, till hvilket belopp brännvinsmedlen komma att uppgå och en gemensam plan för deras fördelning således kan framläggas, disponera någon del af desamma anser nämligen Riksdagen icke vara af den betydenhet, att den bör utgöra hinder för att medlen i fråga, så fort ske kan, tagas i anspråk på det sätt, som af Riksdagen med desamma afsetts.

Riksdagen har alltså, i anslutning till hvad statskontoret i ämnet föreslagit, på det sätt bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, att Riksdagen medgifvit, att under de villkor, som af Eders Kungl. Maj:t pröfvas lämpliga, må, såsom understöd för år 1909 åt *kuranstalten Sans Souci* utgå af de till främjande af nykterhet och motarbetande af dryckenskapens följder afsatta, hos statskontoret innestående medel ett belopp af 7,000 kronor.

44:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att på extra stat för år 1909 bevilja ett anslag af 8,500 kronor att utgå till Stockholms alkoholisthem på villkor, som af Eders Kungl. Maj:t pröfvas lämpliga.

Ifrågavarande anstalt har alltsedan år 1899 åtnjutit statsunderstöd till växlande belopp, och utgår anslaget till densamma för innevarande år med 6,000 kronor. Då behovet af den nu föreslagna förhöjningen i anslaget till 8,500 kronor synes Riksdagen af hvad i ärendet blifvit anfördt, vara ådagalagdt, får Riksdagen, med åberopande af hvad under nästföregående punkt anförts angående sättet för de för hithörande ändamål erforderliga medlens utgående, anmäla,

att Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning på det sätt af Riksdagen bifallits, att Riksdagen medgifvit, att under de villkor, som af Eders Kungl. Maj:t pröfvas lämpliga, må såsom understöd för år 1909 åt *Stockholms alkoholisthem* utgå af de till främjande af nykterhet och motarbetande af dryckenskapens följder afsatta, hos statskontoret innestående medel ett belopp af 8,500 kronor.

45:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att på extra stat för år 1909 bevilja ett anslag af 5,000 kronor att utgå till kuranstalten Solvik å Styrsö på villkor, som af Eders Kungl. Maj:t pröfvas lämpliga.

Med hänsyn till det stora gagn, ifrågavarande kuranstalt kan förväntas komma att medföra särskildt därigenom, att densamma är afsedd för patienter i mindre goda ekonomiska omständigheter och belägen i annan del af riket än de för närvarande af statsmedel understödda dylika anstalter, finner Riksdagen jämväl kuranstalten Solvik böra erhålla dylikt understöd. Mot det i sådant afseende begärda beloppet har Riksdagen icke något att erinra.

Under återopande af hvad Riksdagen under punkt 43 anført ang. sättet för de för ändamål af förevarande slag erforderliga medlens utgående, får Riksdagen anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning på det sätt af Riksdagen bifallits, att Riksdagen medgifvit, att under de villkor, som af Eders Kungl. Maj:t pröfvas lämpliga, må, såsom understöd för år 1909 åt *kuranstalten Solvik å Styrsö* utgå af de till främjande af nykterhet och motarbetande af dryckenskapens följder afsatta, hos statskontoret innestående medel ett belopp af 5,000 kronor.

46:o) I en den 24 april 1908 aflåten proposition, n:o 202, har Eders Kungl. Maj:t under återopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver civilärenden för samma dag föreslagit Riksdagen att såsom bidrag till bestridande af kostnaderna för offentliggörande af förhandlingarna vid elfte internationella antialkoholkongressen på extra stat för år 1909 bevilja ett anslag af 6,500 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att af under händer varande medel förskottsvis utanordna beloppet redan under år 1908.

Riksdagen har såsom bidrag till bestridande af kostnaderna för *offentliggörande af förhandlingarna vid elfte internationella antialkoholkongressen* på extra stat för år 1909 beviljat ett anslag af 6,500 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att af under händer varande medel förskottsvis utanordna beloppet redan under år 1908.

47:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen, att till utförande af nya byggnader och anläggningar vid statens redan trafikerade järnvägar på extra stat för år 1909 anvisa ett belopp af 2,730,000 kronor med rätt för Eders Kungl. Maj:t att låta förskottsvis under år 1908 af tillgängliga medel utanordna 980,000 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning har, på sätt i särskild skrifvelse anmäles, bifallits af Riksdagen.

48:o) Vidare har Eders Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen till avslutande af arbetet med utläggning af ytterligare ett järnvägsspår mellan Järfva och Uppsala järnvägsstationer för år 1909 anvisa ett belopp af 420,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att låta förskottsvis under innevarande år af tillgängliga medel utanordna nämnda belopp.

I särskild skrifvelse anmäler Riksdagen sitt beslut i ämnet.

49:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att för utläggning af ytterligare ett järnvägsspår mellan Liljeholmens och Älfsjö järnvägsstationer på extra stat för år 1909 anvisa 550,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att af berörda belopp förskottsvis under år 1908 af tillgängliga medel utanordna 300,000 kronor.

I särskild skrifvelse anmäler Riksdagen sitt beslut i detta ärende.

50:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att för år 1909 till anskaffande af ny rörlig materiel vid statens redan trafikerade järnvägar bevilja ett anslag å 6,650,000 kronor.

Riksdagens i förevarande ärende fattade beslut anmäles i särskild skrifvelse.

51:o) Eders Kungl. Maj:t har vidare föreslagit Riksdagen att till fortsättande af erforderliga kompletteringsarbeten å järnvägen Gellivare—Riksgränsen för år 1909 anvisa ett anslag af 1,200,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att af berörda belopp förskottsvis af tillgängliga medel under år 1908 utanordna 700,000 kronor.

Jämväl Riksdagens på grund af denna Eders Kungl. Maj:ts framställning fattade beslut anmäles i särskild skrifvelse.

52:o) Med anledning af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning, har Riksdagen i likhet med hvad för åren 1906—1908 ägt rum, för *anordnande af inspektion öfver elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöfverföring* på extra stat för år 1909 anvisat:

dels 20,000 kronor till arfvoden under samma år åt fyra inspektörer med 5,000 kronor till enhvar af dem för år räknadt;

dels ock 1,200 kronor till ersättning till ett skrif- och ritbiträde åt bemälda inspektörer.

53:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen dels att af det utaf 1907 års Riksdag för anläggning af en kraftstation för tillgodogörande af den staten tillhöriga vattenkraften i Trollhätte strömmar med mera samt fortsättande och fullbordande af den för kraftstationen erforderliga kraftkanalen beviljade anslaget å 7,750,000 kronor anvisa återstående beloppet 2,750,000 kronor att utgå under år 1909;

dels ock att för år 1909 anvisa ytterligare ett belopp af 2,800,000 kronor att, i den mån Eders Kungl. Maj:t pröfvar erforderligt, användas för att i hufvudsaklig öfverensstämmelse med det af styrelsen för Trollhätte kanal- och vattenverk framlagda förslaget utbygga berörda kraftstation för en leveransförmåga af 76,000 elektriska hästkrafter.

I särskild skrifvelse anmäler Riksdagen sitt i förevarande ämne fattade beslut.

54:o) Eders Kungl. Maj:t har vidare föreslagit Riksdagen att för år 1909 anvisa ett belopp af 1,000,000 kronor att enligt de närmare föreskrifter, Eders Kungl. Maj:t meddelar, användas för anläggning af ledningar, afsedda att distribuera elektrisk energi från statens kraftstationer vid Trollhättan, samt därmed sammanhängande arbeten, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att låta förskottsvis under innevarande år af tillgängliga medel utanordna 500,000 kronor.

Likaledes anmäler Riksdagen i särskild skrifvelse sitt i anledning af Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning fattade beslut.

55:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning, har Riksdagen för år 1909 på extra stat anvisat ett förslagsanslag af 25,000 kronor att ställas till Eders Kungl. Maj:ts förfogande och användas till *ersättning åt förlikningsmän för medling i arbetstvister.*

56:o) På grund af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen vidare i likhet med hvad för åren 1907 och 1908 ägt rum, för år 1909 på extra stat anvisat ett förslagsanslag af 15,000 kronor att ställas till Eders Kungl. Maj:ts förfogande i och för *befrämjande och organiserande af den offentliga arbetsförmedlingen i riket* i enlighet med de af Riksdagen förut framlagda och i kungörelsen den 20 september 1907 närmare angifna grunder.

57:o) I en till Riksdagen den 14 februari 1908 aflåten proposition, n:o 46, har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande af bilagdt ut-

drag af statsrådsprotokollet öfver civilärenden för samma dag, föreslagit Riksdagen att för understödjande af nationalföreningens mot emigrationen verksamhet på extra stat för år 1909 bevilja ett anslag af 10,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att låta förskottsvis under år 1908 af tillgängliga medel utanordna ett belopp af 5,000 kronor.

Det ändamål, som ifrågavarande förening för sig uppställt, eller att genom upplysning och praktiskt arbete för beredande af utkomstmöjligheter såväl för de klasser af svenska medborgare, hvarifrån emigranterna hufvudsakligen rekryteras, som ock för de svenskamerikaner, som kunna önska återvända till fäderneslandet, söka bekämpa den fara för vårt lands sunda utveckling, som ligger i den starka emigrationen, finner Riksdagen synnerligen behjärtansvärdt. Riksdagen har visserligen icke kunnat undgå att fästa sin uppmärksamhet vid att föreningens program, sådant detsamma i förevarande proposition antydts, beträffande medlen för detta ändamåls vinnande synes något sväfvande och i saknad af den begränsning, förutan hvilken ett i möjligaste mån riktigt bedömande af den betydelse, ett statsunderstöd till visst belopp kan komma att å föreningens verksamhet utöfva, icke kan äga rum, men då Riksdagen, såsom nämnts, anser föreningens hufvudändamål behjärtansvärdt, har Riksdagen icke funnit de sålunda anmärkta förhållandena böra ställa sig hindrande i vägen för beviljande af det äskade understödet för föreningens verksamhet, hvilken hufvudsakligen nu uppehålls och äfven framdeles bör uppehållas genom bidrag från enskilde samt landsting och hushållningssällskap.

På grund af hvad sålunda anförts har Riksdagen för *understödjande af nationalföreningens mot emigrationen verksamhet* på extra stat för år 1909 beviljat ett anslag af 10,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att låta förskottsvis under år 1908 af tillgängliga medel utanordna ett belopp af 5,000 kronor.

Ersättning för af statskontoret gjorda förskott.

58:o) Af statsrådsprotokollet inhämtas, att, enligt hvad statskontoret anmält, nämnda ämbetsverk förskjutit följande belopp, hvilka borde anmälas till ersättande af Riksdagen under sjätte hufvudtiteln, nämligen:

godtgörelse för afkomst af boställen, som, enligt kungl. brefvet den 31 maj 1878, innehafvare af länsmanstjänster, hvarmed boställen varit

förenade, ägt undfå i anledning däraf, att företrädarna åtnjutit fardagsår	kronor	2,895: 77
ersättning för enligt kungl. brefven den 4 augusti, den 12 oktober och den 3 november 1906 samt den 5 juli 1907 utbetalda kostnader för kommittén för afgifvande af yttrande och förslag beträffande förändrad organisation af järnvägsstyrelsen och därunder lydande förvaltningar	»	8,732: 08
enligt kungl. brefven den 30 januari och den 30 mars samt den 7, den 21 och den 31 december 1906 äfvensom den 12 och den 19 april samt den 5 juli 1907 utbetalda kostnader för kommittén för afgifvande af underdånigt yttrande och förslag till reglering af löneförhållandena för järnvägsstyrelsen och järnvägsstaten i öfrigt	»	39,737: 57
enligt kungl. brefven den 31 december 1904, den 27 oktober 1905, den 21 september, den 12 och den 31 december 1906 samt den 15 februari och den 27 mars 1907 utbetalda kostnader för den enligt kungl. beslut den 31 december 1904 tillsatta kommittén med uppdrag att uppgöra och afgifva förslag dels till bestämmelser angående de fordringar, som för tillgodo-seende af trafiksäkerheten eller eljest böra från statens sida ställas på de enskilda järnvägarna, dels ock till anordnande af nödig kontroll därå, att samma bestämmelser behörigen efterlefvas	»	11,938: 48
enligt kungl. brefven den 17 juni 1904, den 10 mars och den 25 augusti 1905 samt den 6 september 1907 utbetalda kostnader för kommittén för verkställande af utredning rörande omreglering af rikets indelning i provinsial-läkardistrikt m. m.	»	4,034: 20
enligt kungl. brefven den 17 juni 1904, den 22 december 1905, den 23 november och den 7 december 1906 samt den 28 juni 1907 utbetalda kostnader för kommittén för verkstäl-lande af revision af de för rättsmedicinska undersökningar gällande stadganden	»	3,410: 90

Transport kronor 70,749: —

	Transport kronor	70,749: —
enligt kungl. brefven den 6 november 1903, den 14 och den 21 december 1906 samt den 18 och den 25 januari, den 26 april och den 12 juli 1907 utbetalda kostnader för kommittén för afgifvande af förslag rörande åtgärder mot smittosamma könssjukdomars spridande	»	20,232: 29
enligt kungl. bref den 20 oktober 1905, den 4 maj 1906 samt den 1 februari och den 21 juni 1907 utbetalda kostnader för kommittén för afgifvande af förslag rörande åtgärder för hämmande af människotuberkulosens utbredning i riket	»	12,240: 46
enligt kungl. brefvet den 13 september 1907 utbetalda kostnader för kommittén för revision af byggnadsstadgan för rikets städer	»	4,531: 10
enligt kungl. brefvet den 31 december 1906 utbetalda kostnader för kommissionen för granskning af gällande bestämmelser angående vård och försäljning af arsenik m. m.	»	3,793: —
enligt kungl. brefven den 18 januari, den 8 februari samt den 12 och den 26 april 1907 utbetalda kostnader för kommissionen för undersökning rörande vissa förhållanden i fråga om de svenska lapparnas rätt att med sina renar flytta öfver till Norge	»	2,080: 97
enligt kungl. brefven den 12 januari, den 12 april och den 2 augusti 1907 utbetalda kostnader för kommissionen för utredning af frågan om anordnande af direkt ångfärjeförbindelse mellan Sverige och Tyskland	»	7,224: 54
enligt kungl. brefvet den 18 januari 1907 utbetalda kostnader för upprättande af förslag till rikets vapen	»	600: —
enligt kungl. brefvet den 27 augusti 1907 utbetald godtgörelse åt personer, hvilka på kallelse af chefen för civildepartementet sammanträd i Stockholm för öfverläggning om förslag rörande reglering af löneförhållanden m. m. vid landsstaten samt i samband därmed stående frågor	»	2,992: —

Transport kronor 124,443: 36

	Transport kronor 124,443: 36
till länsmannen H. Nilsson Holmström enligt kungl. brefvet den 7 augusti 1907 i förskott utbetaldt reseunderstöd för företagande af en resa till Norge, Danmark och Tyskland för studerande af landtpolisväsendet.....	» 1,000: —
till sekreteraren i öfverståthållarämbetet för polisärenden A. H. von Sydow enligt kungl. brefvet den 20 september 1907 utbetald ersättning för biträde inom civildepartementet vid uppgörande af förslag till en allmän polisförfattning för rikets städer och därmed jämförliga orter	» 1,500: —
enligt kungl. brefven den 26 oktober 1906 och den 8 mars 1907 utbetalda kostnader för biträde inom civildepartementet vid handläggning af fråga om vissa ändringar i kommunalförordningarna	» 4,209: 60
enligt kungl. brefven den 30 augusti och den 6 september 1907 utbetalda kostnader för viss utredning rörande sjukkasseverksamheten i riket	» 5,409: 36
enligt kungl. brefven den 12 oktober och den 9 november 1906 samt den 28 juni och den 6 september 1907 utbetalda kostnader för biträde inom civildepartementet vid utredning och bearbetning af vissa till arbetarlagstiftningen hörande frågor	» 11,037: 50
enligt kungl. brefven den 30 januari, den 3 och den 17 maj samt den 14 juni 1907 utbetalda kostnader för utredning beträffande emigrationsfrågan m. m.	» 27,455: —
enligt kungl. brefven den 10 juni 1904, den 10 februari, den 3 mars, den 21 juli och den 29 september 1905 samt den 21 december 1906 utbetalda kostnader för utmärkande af viss del af sjögränsen mellan Sverige och Norge	» 26,393: 87
till förste aktuarien hos kommerskollegium, filosofie doktorn G. H. Elmqvist, enligt kungl. bref den 8 mars och den 12 juli 1907 utbetald godtgörelse för fullgörande af honom lämnadt uppdrag att deltaga i medling i vissa arbetstvister	» 3,584: 35

 Transport kronor 205,033: 04

	Transport kronor	205,033: 04
enligt kungl. brefvet den 24 juli 1903 utbetalda kostnader för förvärfvande för statens räkning af fastigheten n:r 2 i kvarteret Lagerbärs-trädet m. fl. fastigheter inom Klara församling i Stockholm	»	56,753: 64
enligt kungl. brefvet den 26 april 1907 utbetald ersättning för biträde vid uppgörande af förslag till öfverenskommelse mellan svenska staten, å ena sidan, samt Luossavaara—Kiiruna-vaara, Grängesberg—Oxelösunds m. fl. bolag, å andra sidan, angående grufegendom m. m.	»	4,550: —
enligt kungl. brefvet den 14 juni 1907 utbetalda kostnader för undersökningar rörande Luossavaara malmfält	»	45,000: —
enligt kungl. brefvet den 13 juli 1906 utbetald kostnad för behandling af medellösa lupuspatienter	»	5,000: —
enligt kungl. brefven den 26 april 1895 och den 28 maj 1897 utbetalda kostnader för anordnande af en undervisningskurs i anställande af bakteriologisk koleradiagnos	»	2,200: —
enligt kungl. brefven den 15 september 1905 och den 20 augusti 1907 utbetalda kostnader för vidtagande af åtgärder till förekommande af kolerans införande och utbredning i riket	»	25,964: 04
enligt kungl. brefvet den 26 april 1907 utbetald ersättning för förlust till följd af åläggande att bortföra två byggnader från det till statens järnvägar upplåtna området af kronans öfverloppsmark vid Gellivare malmberg	»	300: —
till gäldande, enligt kungl. brefvet den 3 november 1906, af kostnader i anledning af inkallande af manskap från Första och Andra lifgrenadierregementena jämte nödigt befäl till förstärkande af Stockholms garnison under viss tid år 1905	»	62,027: 93
till gäldande, enligt kungl. brefvet den 28 september 1907, af kostnaden för en militärkommendering till Tidaholms köping under september månad år 1906	»	256: 10

 Transport kronor 407,084: 75

	Transport kronor 407,084: 75	
enligt kungl. brefvet den 28 september 1907 utbetald kostnad för aflönande af extra polispersonal å landsbygden inom Västernorrlands län	»	1,500: —
till gäldande, enligt kungl. brefvet den 15 februari 1907, af kostnader för transport af manskap för släckning af skogseld vid Bäckefors i Älfsborgs län	»	163: 56
till gäldande, enligt kungl. brefvet den 22 juni 1906, af kostnader för anskaffande af militärtält för brandskadade i Åvik	»	1,946: 74
enligt kungl. brefven den 10 juni 1904, den 16 november 1906 samt den 8 februari 1907 utbetald kostnad för ordnande och förtecknande af de hos länsstyrelserna i Göteborgs och Bohus samt Hallands län förvarade arkivhandlingar	»	1,300: —
enligt kungl. brefvet den 17 maj 1907 till disposition af öfverståthållarämbetet utgifvet belopp, utgörande kostnad för utgifvande under år 1907 af publikationen »Meddelanden angående automobiltrafik»	»	7,690: —
enligt kungl. brefvet den 21 september 1906 utgifvet belopp, utgörande bidrag till bestridande af kostnaderna för utgifvande af ett utaf öfverinspektören för sinnessjukvården i riket, medicinalrådet G. Schuldheis författadt arbete rörande sinnessjukvården	»	2,182: 64
		<hr/>
	Summa kronor	421,867: 69

Med iakttagande af grundsatsen om anslags bestämmande till jämnt tal af kronor, har Eders Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att till betäckande af ofvan omförmälda, af statskontoret förskottsvis bestridda utgifter på extra stat för år 1909 anvisa ett belopp af 421,868 kronor.

Riksdagen, hvars uppmärksamhet det ej kunnat undgå, att de förskjutna belopp, för hvilka ersättning nu äskas, äro synnerligen stora, har, till ersättning af ofvan omförmälda, af statskontoret förskottsvis bestridda utgifter, på extra stat för år 1909 beviljat ett anslag af 421,868 kronor.

Extra lönetillägg för vissa tjänstemän och betjänte.

59:o) Eders Kungl. Maj:t har slutligen föreslagit Riksdagen att till beredande i enlighet med de i statsrådsprotokollet öfver finansärenden den 13 januari 1908 angifna grunder, af extra lönetillägg för innevarande år åt en del tjänstemän och betjänte i civildepartementets afdelning af Eders Kungl. Maj:ts kansli samt till civildepartementet hörande ämbetsverk och kårer å extra stat för år 1909 anvisa såsom förslagsanslag ett belopp af 440,000 kronor.

På sätt i särskild skrifvelse anmäles, har Riksdagen i anledning af Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning till beredande af extra lönetillägg för innevarande år åt en del tjänstemän och betjänte i civildepartementets afdelning af Eders Kungl. Maj:ts kansli samt till civildepartementet hörande ämbetsverk och kårer, å extra stat för år 1909 anvisat såsom förslagsanslag ett belopp af 440,000 kronor att utbetalas med iakttagande, att för beräkning af extra lönetillägg skola gälla de i nämnda skrifvelse angifna grunder.

Stockholm den 2 juni 1908.

Med undersåtlig vördnad.

Bil. Litt. A.**Ordinarie anslagen under riksstatens Sjätte hufvudtitel.**

	Anvisning i kontant.		Indelning och därmed jämförlig anvisning, på förslag.		Summa.	
	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
Civildepartementet.						
Statsministern, lönefyllnad, <i>förslagsanslag</i> , högst.....	6,500	—	—	—	6,500	—
Statsråden utan departement 3 à 15,000 kronor.....	45,000	—	—	—	45,000	—
Departementschefen.....	17,000	—	—	—	17,000	—
Departementets afdelning af Kungl. Maj:ts kansli.....	93,300	—	—	—	93,300	—
Öfverståthållarämbetet.....	96,022	—	—	—	96,022	—
Landsstaterna i länen (däraf 193,000 kronor <i>reservationsanslag</i>).....	3,066,970	—	—	—	3,066,970	—
Väg- och vattenbyggnadsstaten (däraf två särskilda <i>reservationsanslag</i> , till expenser för allmänna arbeten och till vägundersökningar, hvartera å 45,000 kronor).....	179,400	—	—	—	179,400	—
Vägar och kommunikationer.....	12,000	—	—	—	12,000	—
Jordförluster genom kanal- och väganläggningar, <i>förslagsanslag</i>	2,700	—	4,567	—	7,267	—
Postverket, <i>förslagsvis</i> beräknadt att utgå direkt af postmedlen.....	19,520,000	—	—	—	19,520,000	—
Telegrafverket, <i>förslagsvis</i> beräknadt att utgå direkt af telegrafmedlen.....	11,115,740	—	—	—	11,115,740	—
Medicinalstyrelsen med dithörande stater (däraf 12,000 kronor <i>reservationsanslag</i>).....	561,800	—	—	—	561,800	—
Hyresersättning åt provinsialläkare, <i>förslagsanslag</i> , högst.....	104,250	—	—	—	104,250	—
Bidrag till extra provinsialläkares aflönande, <i>förslagsanslag</i>	65,000	—	—	—	65,000	—
Resestipendier åt civile läkare.....	3,500	—	—	—	3,500	—
Ortopediska institutet.....	8,250	—	—	—	8,250	—
Vaccinationens befrämjande, <i>reservationsanslag</i>	7,700	—	—	—	7,700	—
Till bestridande af kostnader för allmän hälso- och sjukvård, <i>förslagsanslag</i>	185,000	—	—	—	185,000	—
Svenska läkarsällskapet.....	3,000	—	—	—	3,000	—
Lasarettens underhåll.....	15,774	—	—	—	15,774	—
Trpt	35,108,906	—	4,567	—	35,113,473	—

	Anvisning i kontant.		Indelning och därmed jämförlig anvisning, på förslag.		Summa.	
			Ersättningar.			
	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
Trpt	35,108,906	—	4,567	—	35,113,473	—
Hospitals underhåll, <i>förslagsanslag</i>	2,400,000	—	—	—	2,400,000	—
Anstalter för obildbara sinnesslöa, <i>förslagsanslag</i>	75,000	—	—	—	75,000	—
Karantänsinrättningen på Käsö, <i>förslagsanslag</i> , högst.....	16,600	—	—	—	16,600	—
Ålderstillägg, <i>förslagsanslag</i>	265,000	—	—	—	265,000	—
Rese- och traktamentspenningar, <i>förslagsanslag</i>	50,000	—	—	—	50,000	—
Postafgifter för tjänstebref och dylika försändelser, <i>förslagsanslag</i>	685,000	—	—	—	685,000	—
Skrifmaterialier och expenser, ved m. m., <i>förslagsanslag</i>	425,759	—	—	—	425,759	—
Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>	12,000	—	—	—	12,000	—
Summa	39,038,265	—	4,567	—	39,042,832	—

Bil. Litt. B.**Extra ordinarie anslagen under riksstatens Sjätte hufvudtitel.**

	Kronor.	öre.
Civildepartementet.		
<i>Civildepartementets afdelning af Kungl. Maj:ts kansli:</i>		
Till biträde inom departementet vid beredning af ärenden rörande försäkringsväsendet.....	3,000:—	
» en särskild föredragande inom departementet af ärenden rörande elektriska anläggningar m. m.	3,500:—	
» godtgörelse till ytterligare en särskild föredragande inom departementet	6,000:—	
» förhöjning af de inom civildepartementet anställda amanuensernas arvoden m. m.	15,900:—	28,400 —
<i>Öfverståhållarämbetet:</i>		
Till utgifvande af tidningarna »Polisunderrättelser» och »Meddelanden angående automobiltrafik»		24,000
<i>Landsstaterna i länen:</i>		
Till aflöning och underhåll af särskild polisstyrka på landet.....	350,000:—	
» ersättning för juridiskt biträde åt de svenska lapparna i Norge samt till lappfogdar och lappförmän äfvensom ordningsmän inom lappbyarna.....	20,500:—	
» beredande af tillfällig löneförbättring åt kronofogdar och länsmän	653,400:—	
» beredande af tillfällig löneförbättring åt häradsskrifvare.....	83,900:—	1,107,800
<i>Väg- och vattenbyggnadsstaten:</i>		
Till förstärkning af arbetskrafterna hos väg- och vattenbyggnadsstyrelsen	15,400:—	
» undersökningar af mindre hamnar och farleder m. m.....	10,000:—	
» anordnande af inspektion å enskilda järnvägars rullande materiel.....	5,000:—	
» bidrag för anläggning af nya samt förbättring eller omläggning af backiga eller eljest mindre goda vägar.....	1,250,000:—	
» understödjande af brobyggnader och, företrädesvis mindre, hamnbyggnader samt upprensning af åar och farleder	400,000:—	
Trpt	1,680,400:—	1,160,200 —

		Kronor.	öre.
	Trpt 1,680,400:—	1,160,200	—
Till iståndsättande och ombyggnad af Skanörs hamn.....	100,000:		
För upprensning af det s. k. Väckholmssundet	75,000:—	1,885,400	—
<i>Medicinalstaten:</i>			
Till personligt lönetillägg till tillförordnade medicinalrådet Gustaf Richard Stenbeck	600:—		
» aflönande af en extra vaktmästare hos medicinalstyrelsen	800:—		
» arfvode för en kontrollant af hospitalens ekonomiska förvaltning	5,800:—		
» bekostande af behandling enligt den s. k. Ljusmetoden af medellösa, med sjukdomen » lupus vulgaris» behäftade patienter från landsorten	12,000:—		
» underhåll under år 1909 af Järfös sjukhus för spetälska	20,000:—		
» uppförande af ett nytt hospital å Sätters kungsgård och därintill gränsande mark	525,000:—		
» anläggning af ett hospital i närheten af Västervik	625,000:—		
» inköp för Nyköpings hospitals räkning af vissa tomter i staden Nyköping	71,000:—		
» uppförande vid Göteborgs hospital af en byggnad, afsedd för sinnessjuka af första betalningsklassen.....	150,000:—		
» anordnande af elektrisk belysning vid Uppsala hospital	100,000:—		
» uppförande af boställshus för hospitalsläkare vid Kristinehamns hospital samt vid Lunds hospital och asyl.....	54,000:—		
» uppförande vid Vänersborgs hospital och asyl af två boställshus för gifta man- liga sjukskötare och vid Göteborgs hospital af två dylika boställshus	104,800:—		
» bestridande af kostnaderna för vård af mindre bemedlade skrofulösa barn vid hafskuranstalten å Styrso.....	10,000:—		
» upprätthållande af verksamheten vid de genom medel ur Konung Oscar II:s jubileumsfond inrättade s. k. folksanatorierna.....	200,000:—		
Bidrag till uppförande eller inrättande af tuberkulossjukvårdsanstalter.....	400,000:—	2,279,000	—
<i>Diverse anslag:</i>			
Till utförande af nya byggnader och anläggningar vid statens redan trafikerade järnvägar	2,730,000:—		
» utläggning af ytterligare ett järnvägsspår mellan Liljeholmens och Älfsjö järn- vägsstationer.....	550,000:—		
» anordnande af inspektion öfver elektriska anläggningar för belysning eller arbets- öfverföring	21,200:—		
» understödjande af nationalföreningens mot emigrationen verksamhet	10,000:—		
» ersättning åt förlikningsmän för medling i arbetstvister, <i>förslagsanslag</i>	25,000:—		
» befrämjande och organiserande af den offentliga arbetsförmedlingen i riket, <i>för- slagsanslag</i>	15,000:—		
	Trpt 3,351,200:—	5,294,600	—

		Kronor.	öre.
	Trpt 3,351,200:—	5,294,600	—
Bidrag till bestridande af kostnaderna för offentliggörande af förhandlingarna vid elfte internationella antialkoholkongressen	6,500:—		
Till betäckande af utaf statskontoret förskottsvis bestridda utgifter	421,868:—		
» beredande af ett extra lönetillägg för år 1908 åt en del tjänstemän och betjänte i civildepartementet samt därtill hörande ämbetsverk och kårer	440,000:—	4,219,568	—
	Summa	9,514,168	—